

Rusų tankai artėja prie Čėčėnijos sostinės

Maskva, gruodžio 11 d. (NYT) — Šimtai Rusijos tankų perkirto Rusijos Čėčėnijos sieną sekmadienį, tuo sukeldami didžiausią politinę krizę Rusijoje kokia yra buvusi nuo pernai metų, kai Boris Jelcin paleido Rusijos parlamentą. Rusijos Federacija niekuomet nepripažino šios respublikos nepriklausomybės pasiskelbimo 1991 metais ir dabar šios respublikos demokratiškai išrinktą prezidentą laikė „sukilėliu vadu“. Čėčėnų akimis, „sukilėliai“ yra prorusiškieji sukilėliai prieš teisėtą Čėčėnijos valdžią.

Tikro karo grėsmė Čėčėnijoje kas valandą didėjo, rašo „The New York Times“ (NYT) korespondentas Michael Specter iš Maskvos, Rusijos kariuomenės pajėgoms dundant sostinės Grozny link iš trijų kryptų. Bet buvo vilties, kad galbūt įtampa sumažės, jei pirmadienį vyks numatytos abiejų pusių derybos.

Rusijos prezidentas Boris Jelcin, kuris sekmadienį išleisjo liginę nurodymą nosies operacijos, praityje sugebėjo numalšinti sukilimus Sibire ir kitose Rusijos Federacijos srityse. Bet su Čėčėnija, kurioje yra gausūs naftos šaltiniai ir kuri taip pat pasižymi organizuotų gaujų centrais, anot NYT korespondento, jam nesisekė jau nuo pat jos nepriklausomybės pasiskelbimo 1991 metais.

Sekmadienio vakarą kalbėdamas per valstybinę televiziją, prezidentas Jelcinas pasakė: „Turime rasti politinį sprendimą vienos iš Federacijos respublikų problemoms. Turime apginti jos narius nuo ginkluoto ekstremizmo“.

Tačiau politinis sprendimas, atrodo, vis sunkiau pasiekiamas. Ši Rusijos tankų invazija yra di-

džiausias Rusijos karinių pajėgų panaudojimas prieš savo piliečius nuo Sovietų Sąjungos subyrėjimo 1991 metais ir tai yra ypatingai grėsminga viso šio regiono stabilumui. Kai kurie iš Jelcino stipriausių šalininkų praityje šiandien jį stipriai kritikavo, ir Rusijos parlamento nariai, kurie buvo pasisakę prieš invaziją sako, kad jų telefono linijos ir elektros tiekimas buvo išjungti dėl nežinomų priežasčių.

Pirmadienį yra naujosios Rusijos Konstitucijos įvedimo sukaktis, ir Jelcinas kaip tik ją pateisina Čėčėnijos invazija. Jelcinas šiandien yra toje pačioje pozicijoje, kaip Michail Gorbaciov buvo, kai bandė Rusijos karinių dalinių pasiuntimu išlaikyti Lietuvą, Gruziją ir Azerbaidžaną, rašo korespondentas Michael Specter.

Taikos derybos tarp Čėčėnijos ir Rusijos yra numatytos pirmadienį Vladikavkaz mieste, apie 50 mylių į pietvakarius nuo Grozny. Rusijos derybininkai jau yra atvykę, pirmadienį laukiama Čėčėnijos delegacijos ir Grozny, bet neaišku kada derybos prasidės ir apie ką bus kalbama, nes sekmadienio vakarą rusų kolonos jau buvo 10 mylių nuo sostinės. Daug moterų ir vaikų jau evakuota iš sostinės, nors nei rusai, nei čėčėnai dar nepradėjo naudoti visos savo galios, pranešama iš Grozny.

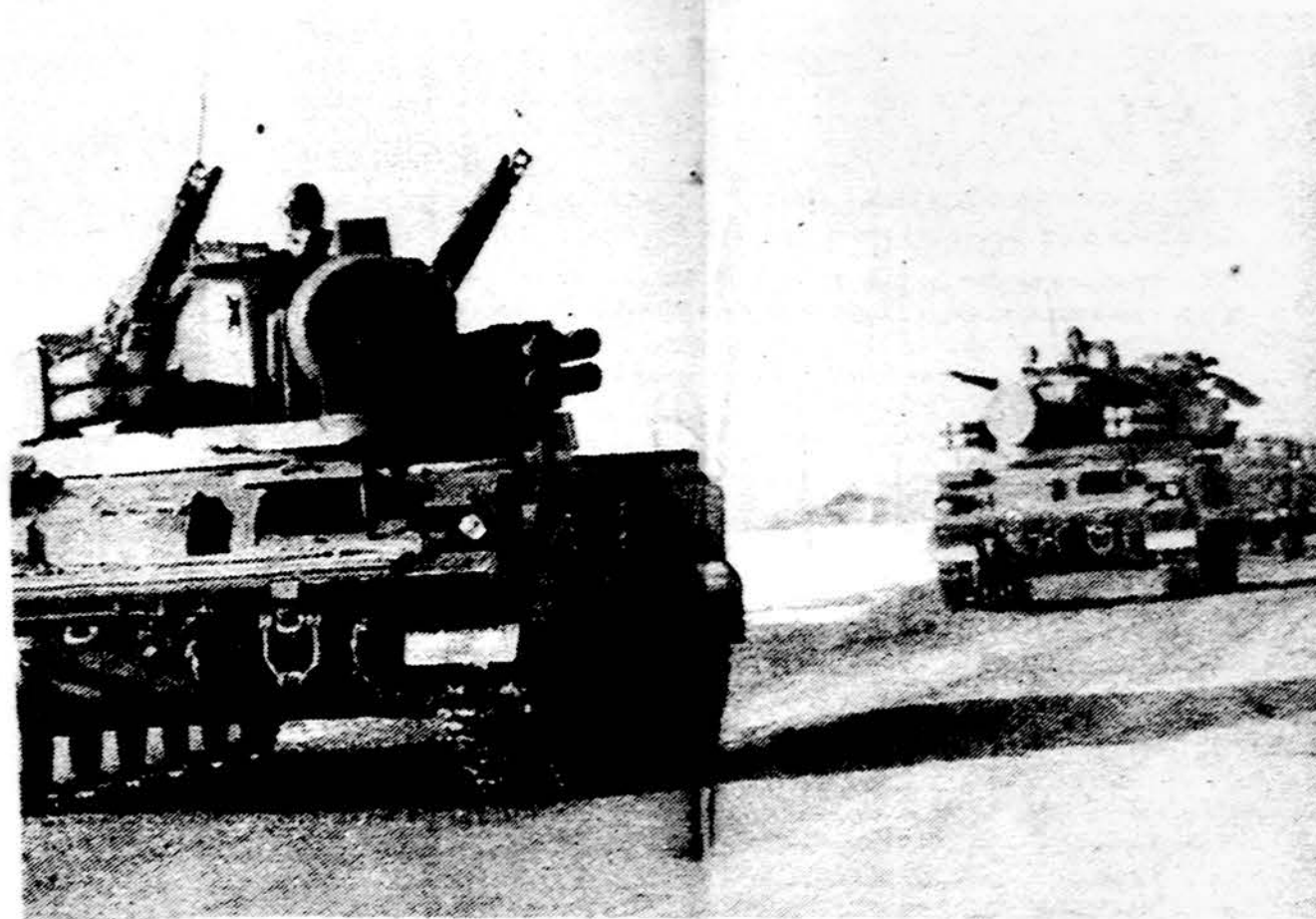
Vadovaujami stipriai prieš rusus nusistačiusio prezidento Džochar Dudajev, čėčėnai, islamiška tauta su ilga istorija neapykantos rusams valdovams iš Maskvos, turi stiprius ryšius su islamiškomis šalimis ir iš tokių šalių kaip Iranas ir Afganistanas yra gavę karinės pagalbos ir ginklų. „Mūsų nepriklausomybė yra amžina“, pareiškė D. Dudajev. „Ją užstatu savo gyvybę“. Užsienio ministras Šamседin Jusef pareiškė: „Jie negali nužudyti kiekvieno čėčėno. Mūsų yra daugiau, kaip vienas milijonas, ir visi esame pasiruošę kovoti“.

Čėčėnijos nepriklausomybei yra mažai pritarimo Rusijoje, bet daug intereso jos naftos ištekliams ir jos strategine pozicija Kaukazo srityje.

Lietuvos profsąjungos jau tarptautinėje arenoje

Vilnius, gruodžio 9 d. — Lietuvos profesinių sąjungų susivienijimas pirmasis tarp Lietuvos profesinių organizacijų priimtas į didžiausią pasaulį — Tarptautinę laisvųjų profesinių sąjungų konfederaciją. Pasak Lietuvos profesinių sąjungų susivienijimo pirmininko Algirdo Syso, tokiu būdu Lietuvos profsąjungos jungiasi į tarptautines Europos struktūras, dalyvaus sprendžiant bendras problemas.

Lietuvos profesinių sąjungų susivienijimas buvo sukurtas 1992 m. ir šiuo metu jungia 80,000 narių. Susivienijimą sudaro ryšių, maisto, metalo pramonės, paslaugų sferos, medicinos, prekybos, radijo ir televizijos darbuotojų profesinės organizacijos.

Rusijos tankai, judantys Čėčėnijos link sostinės Grozny.

JAV Rusijos veiksmus Čėčėnijoje laiko „vidaus reikalu“

Vašingtonas, gruodžio 11 d. (NYT) — Prezidentas Bill Clinton sekmadienį atsisakė kritikuoti Rusijos veiksmus, siunčiant šimtus tankų ir tūkstančius karių numalšinti Čėčėnijos pastangas atsiskirti nuo Rusijos Federacijos.

Spaudos konferencijoje Miami, Floridoje, kur jis dalyvavo Amerikų pusrutulio šalių vadovų prekybinėje konferencijoje, prezidentas Bill Clinton pareiškė: „Viliams, kad bus įmanoma atstatyti tvarką su kuo mažiausiu kraujo praliejimu ir kuo mažiausiais smurto. Tokia išvadą mes patarėme ir skatinome“.

JAV administracijos pareigūnai sakė, jog jie nutarė nesikišti į šį reikalą, nes JAV Čėčėnija laiko Rusijos Federacijos dalimi. Tad palankumo rodydas sukilėliams prieš Rusijos Federaciją galėtų ne tik supykinti prezidentą Boris Jelciną kaip nederamas kišimasis į Ru-

sijos reikalus, bet galėtų paskatinti sukilimus ir kitose Rusijos Federacijos srityse, paaiškino JAV administracijos pareigūnai.

JAV administracijos pareigūnai taip pat sakė, kad Čėčėnijos vadovybė turi glaudžius ryšius su organizuotu nusikalstamumu, kuris yra ypač stiprus Čėčėnijoje. Bet, jie sakė, „matytumėte visiškai skirtingą reakciją iš mūsų pusės, jei Rusija pradėtų invaziją į Gruziją, kuri yra nepriklausoma valstybė“.

Vyšegrado šalys nepatenkintos ES

Vilnius, lapkričio 26 d. (LR) — Keturių Vyšegrado grupės šalių — Lenkijos, Vengrijos, Čekijos ir Slovakijos — premjerai susitiko Poznanėje aptarti įsijungimo į Europos Sąjungą (ES) strategiją ir tarpusavio prekybą.

Prie keturių Rytų Europos valstybių premjerų Waldemar Pawlak, Gyula Horn, Vaclav Klaus ir Jozef Moravčík Poznanėje prisijungė ir Slovėnijos premjeras Janez Drnovsek. Slovėnija taip pat ketina prisijungti prie Vidurio Europos laisvosios prekybos sutarties, kurią pasirašė Vyšegrado grupės šalys.

Lenkijos premjeras Waldemar Pawlak paragino sustiprinti finansinį Vyšegrado grupės šalių bendradarbiavimą ir kritikavo ES, kuri nepakviestų Rytų Europos valstybių dalyvauti gruodžio 9-10 dienomis įvyksiančiame ES aukščiausiojo lygio susitikime Esene (Vokietija). Jis tikisi, jog Vyšegrado grupės šalys jau galės dalyvauti kitame ES aukščiausiojo lygio susitikime.

Vengrijos premjero G. Horn nuomone, tai, kad Vyšegrado šalys nebuvo pakviestos į ES aukščiausiojo lygio susitikimą, rodo mažesnę Vakarų Europos susidomėjimą Rytų Europos integracija. Čekijos premjeras V. Klaus pasiūlė kaip galima greičiau panaikinti prekybos žemės ūkio produktais barjerus tarp keturių šalių. G. Horn pareiškė, jog Vengrija remia Slovėnijos prisijungimą prie Vyšegrado grupės. Į šią grupę gali būti priimta ir Rumunija.

Korėjos firmos domisi Zoknių aerodromu

Vilnius, gruodžio 2 d. (Elta) — Šiandien Lietuvos ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius priėmė Pietų Korėjos ambasadorių Lietuvai Won Ho Lee. Korėjos ambasadorius reziduoją Kopenhagoje, o įgaliojamojus raštus Lietuvos prezidentui yra įteikęs šių metų gegužės mėnesį.

Pokalbio metu buvo paliestos tarpvalstybinių santykių problemos. Lietuva suinteresuota Korėjos firmų investicijomis. Keturi Korėjos pramonės konglomeratai — „Daewoo“, „Samsung“, „Hyundai“ ir „Lucky Gold Star“ gamina daugiau kaip pusę eksportuojamos produkcijos.

Korėjos diplomatas pasakė, kad jo šalies firmos jau dabar domisi Klaipėdos laisvosios ekonominės zonos kūrimu, didelio aerodromo Zokniuose galimybe. Jo nuomone, reikėtų Lietuvai kuo greičiau priimti Laisvųjų ekonominių zonų įstatymą. A. Šleževičius paprašė perduoti kvietimą Pietų Korėjos ministrui pirmininkui artimiausiu laiku apsilankyti Lietuvoje.

Vokietijos ambasada naujuose namuose

Vilnius, lapkričio 23 d. (LA) — Vokietija už pastatą ambasada Vilniuje, Z. Sierakausko 24-8, sumokėjo 353,270 dolerių. Be to, dar 301,098 doleriai sumokėti už 1,627 kv. metrų žemės sklypą, kuriame pastatytas ambasados pastatas.

Šie pinigai paskirstyti taip: 30 proc. Vilniaus savivaldybei, 70 proc. — į biudžetą. Vokietijos ambasados nupirkta apie 1,000 kv. metrų ploto pastatas pastatytas po Antrojo pasaulinio karo, jame anksčiau buvo įsikūręs Vilniaus Spalio rajono partijos komitetas. Pastato kaina — 353,270 dolerių — buvo nustatyta derybose — iš Vokietijos buvo atvažiavusios kelios delegacijos, kurios nustatė tikrąją vertę.

„Planuojame už pinigų, gautų pardavus pastatą Vokietijos ambasada, įsigyti pastatą Lietuvos ambasada Taline, — sakė Lietuvos URM ambasadų skyriaus vedėjas Romualdas Šeškevičius, — jau turime išsiskirti vieną didelį namą pačiame Talino centre, tačiau vis dar deramės dėl jo kainos. Tai Talino senamiesčio architektūros paminklas, todėl brangus.“

Čėčėnija tikisi Lietuvos paramos

Vilnius, gruodžio 12 d. (Elta) — Lietuvos Seimo narys Romualdas Ozolas spaudos konferencijoje pareiškė, kad Rusijos kare prieš Čėčėniją bus sprendžiamas ir pačios Rusijos likimas. Šiuo karu iš esmės pradėtas perversmas Rusijoje, kuris gali baigtis totalitarizmu, žymiai baisesnio, negu buvo iki Sovietų Sąjungos sugriuvimo, įvedimu, pažymėjo jis.

Seimo nariai R. Ozolas ir Algirdas Patackas pastarosiomis dienomis buvo Čėčėnijoje, kur susitiko su šalies vadovybe, stebėjo Rusijos kariškį, tuo metu invazijoje dalyvavusių dar neoficialiai, veiksmus. Čėčėnijoje vyks visuotinis pasiprie-

šinimas, sakė prelegentai, gali būti pralietos marios kraujo, tačiau Rusija jo laimėti negali. Tai yra okupacinis karas prieš laisvę mylinčią bei nepriklausomybės siekiančią tautą, kuris, R. Ozolo nuomone, gali sukelti pilietinį karą pačioje Rusijoje.

Lietuva yra vienintelė valstybė, kurios paramą deda viltis Čėčėnija, teigė Romualdas Ozolas. Seimo Čėčėnijos ir Lietuvos parlamentinės grupės nariai pasiryžę būti tarpininkais dėl karo nutraukimo ir derybose. A. Patackas apgailestavo jog Lietuvos oficialioji valdžia nepadarė nei vieno pareiškimo Čėčėnijos klausimu. Ji bijo Rusijos, tiki jos pažadais, nors tie pažadai tėra gryną apgaulę, sakė jis.

Lietuvos pareiškimas Jungtinėse Tautose

New Yorkas, gruodžio 9 d. — Š.m. gruodžio 7-9 d. Jungtinėse Tautose vyko diskusijos nusikalstamumo prevencijos ir kriminalinio teisingumo klausimais. Šia tema pasisakė ir Lietuvos Respublika JT trečiajame komitete, kuriame yra svarstomi socialiniai, humanitariniai ir žmogaus teisių klausimai.

Misijos patarėja Gintė Damušytė, Lietuvos atstovė trečiajame komitete, apžvelgė organizuoto nusikalstamumo apraiškas Lietuvoje ir teisėsaugos institucijų kovą su šiuo reiškiniu. Buvo prisiminta lapkričio mėn. Neapolyje įvykusios JT Pasaulinės ministrų konferencijos prieš organizuotą transnacionalinį nusikalstamumą išvada, kad kuri nors valstybė šio blogio įveikti negali viena. Minėtoje konferencijoje dalyvavęs Lietuvos delegacijos vadovas Vidaus reikalų ministras R. Vaitekūnas pažymėjo, kad visos valstybės turi sutelkti pastangas ir bendromis jėgomis kovoti prieš nusikalstamumo profesionalų jėgą ir tarptautinį pobūdį.

Lietuvos gruodžio 8 d. pareiškime konstatuota, kad Jungtinėse Tautoms tikslinga skirti pagrindinį dėmesį kovos su nusikalstamumu priemonėms ir kryptingoms paramos teikimui besivystančioms šalims ir valstybėms, esančioms pereinamosios ekonomikos laikotarpyje. Kadangi organizuotas transnacionalinis nusikalstamumas silpnina elementariausius demokratijos pagrindus, net ir stipriausiose išsivysčiusiose šalyse, šis besiskverbiantis blogis ypač pavojingas pereinamosioms ekonomikoms. Pažymėti ir Lietuvos konkretūs žingsniai dvišaliu ir daugišaliu pagrindu bei ryžtas įsijungti į vieningos kovos su organizuotu transnacionaliniu nusikalstamumu procesus.

Algirdas Brazauskas — garbės daktaras

Vilnius, gruodžio 9 d. (Elta) — Lietuvos prezidentūra pranešė, kad Kijevo valstybinio universiteto mokslo taryba už svarų indelį į mokslą, rūpestingą paramą, stiprinant draugystę, plėtojant mokslo ir kultūros ryšius tarp Ukrainos ir Lietuvos tautų suteikė Algirdui Brazauskui garbės daktaro vardą. Garbės daktaro diplomą ir medalius bus įteiktas Lietuvos prezidentui būsimo vizito į Ukrainą metu.

A. Brazauskos vizitui pasibaigus

Vilnius, gruodžio 9 d. (Elta) — Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas surengė spaudos konferenciją, kurioje papasakojo apie savo kelionę į Italiją bei Vatikaną, apie Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos valstybių vadovų susitikimą Budapešte, apie vizitą į Pragę. Algirdas Brazauskas pabrėžė, kad jam ir jį lydėjusiai delegacijai labai didelį įspūdį padarė susitikimas su popiežiumi Jonu Paulium II, kad Šventasis Tėvas prašė perduoti linkėjimus visiems Lietuvos žmonėms.

Kalbėdamas apie susitikimus Budapešte, Algirdas Brazauskas sakė, kad susitikime priimti sprendimai labai reikšmingi, bet jie „dar nieko nereiškia“ ir yra sunkiai įgyvendinami. Jis pabrėžė, kad JAV prezidento Bill Clinton ir Rusijos prezidento Boris Jelcin kalbos Budapešte dėl NATO išplėtimo taip pat svarstytinos. Algirdas Brazauskas patvirtino, kad pokalbyje su Čekijos prezidentu Vaclav Havel jis aptarė galimą Vyšegrado šalių sutarties su Lietuva pasirašymą, bet šiais reikalais pasak jo, turi užsiimti Užsienio reikalų ministerija.

A. Brazauskas sakė, jog Budapešte susitikęs su Rusijos prezidentu Boris Jelcin. Tačiau, pasak prelegento, tai buvęs susitikimas „tarp kitko, kokių būna labai daug“. Po to Lietuvos prezidentas patikslino, jog klausimus dėl Rusijos karinio tranzito, jeigu dėl to atsirastų papildomų problemų, jis svarstysias su Boris Jelcin. Tačiau jis tiki, jog ginčijamus dalykus suderins Lietuvos ir Rusijos premjerai.

Algirdas Brazauskas sakė Budapešte susitikęs ir su Baltarusijos prezidentu Aleksandr Lukašenko. Susitikime kalbėta apie politines sutarties projekta. Algirdo Brazauskos nuomone, ja galima bus pasirašyti po to, kai bus išspręsti sienų delimitacijos ir demarkacijos klausimai. Šis darbas turėtų būti baigtas dar šiais metais.

KALENDORIUS

Gruodžio 13 d.: Šv. Liucija, mergelė, kankinė (283-303 m. Sicilijoje); Odilija, Kastytis, Šviesis.

Gruodžio 14 d.: Šv. Jonas Kryžiaus, Bažnyčios mokytojas (1542-1591); Fortunatas, Ona-Marija, Žvangutė.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

KLAUSIATE – ATSAKOME

NORA GALLIN-GALINAITYTĖ, M.D.

Pirma, negu eisiu prie klausimų ir atsakymų, noriu pažymėti, kad mano vardas yra Nora, ne Bora, kaip praėjusio antradienio „Drauge“ parašyta. Nors dėl asmeniško priežasčių pakeičiau savo pavardę, vardo keisti nesutinku. N.G.

Klausimas. Kaip su tom mamogramom? Jau maždaug metai buvo skelbiama, kad moterims, neturinčioms 50 metų, nereikia dažnų mamogramų (rodos, taip skelbė National Cancer Institute). Dabar vėl pasipylė patarimai, kad reikia. Esu 43 metų amžiaus ir jaučiuosi visai susimaišiusi. Ar čia tik daktarai ieško daugiau uždrebio, ar dėl kokių kitų priežasčių viskas pasikeitė?

Atsakymas. Valstybinis vėžio institutas (National Cancer Institute) pernai paskelbė, kad moterims tarp 40 ir 49 metų amžiaus nebūtina turėti kasmetines mamogramas, bet vis tiek ragino 50 metų ir vyresnes moteris tai syki per metus atlikti. Institutas suvažiavimas priejo išvados, kad, darant metines mamogramas, 40-49 metų amžiaus moterų mirtingumas krūtų vėžiu sumažėtų iki 30 procentų.

Nors krūtų vėžiu susirgimai pagausėja vyresnių kaip 50 metų moterų tarpe, vis tiek yra vertinga pasitikrinti ir jaunesnėms. Pagal National Cancer Institute duomenis, 127 procentų moterų tarp 50 ir 59 metų amžiaus suserga krūtų vėžiu. Moterų, turinčių 40-49 metų amžiaus riba, krūtų vėžio susirgimai yra 16 procentų. Tai labai nedidelis – tik vieno procento skirtumas! Bet koks procesas, kuris gali surasti krūtų vėžio pradžia pas moterį (iki ar po 50 metų amžiaus) ir išgelbėti jos gyvybę, yra vertas daugiau dėmesio. Mamograma yra palyginti nebrangus metodas, apie 100 dol., todėl patartina juo pasinaudoti.

Klausimas. Daktare, mane kamuoja nemiga. Per naktį miegu tik pora valandų ir dėl to labai rūpinuosi, kad nepakenktų sveikatai. Dieną nuovargio nejačiu, esu žvalus ir energingas 70 metų vyras.

Atsakymas. Daug vyresnio amžiaus žmonių skundžiasi nemiga arba bent pasisako, kad mažiau miega. Galima sakyti,

kad tai beveik natūralus dalykas. Kadangi sakote, kad neturksta energijos, tai jau geras ženklas.

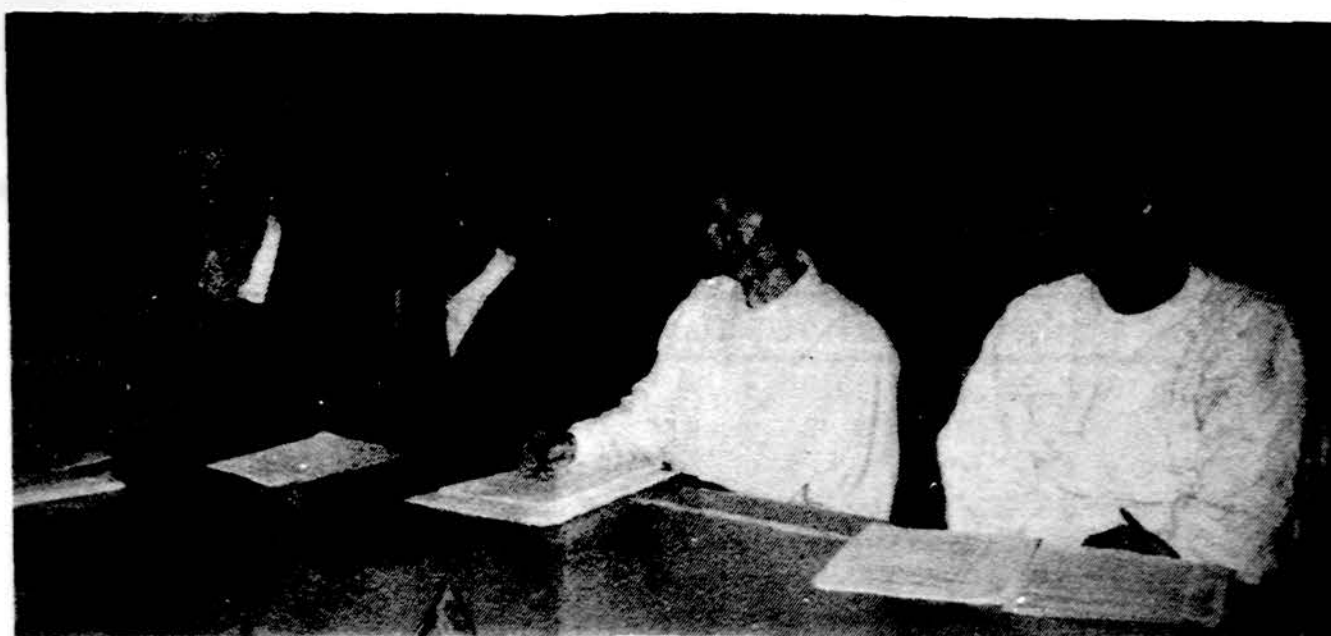
Pastebėta, kad daugelis pasitenkina trumpesniu miego laiku, ne visiems reikia aštuonių valandų, nors tai rekomenduojama. Tokie skaičiai paprastai yra tam tikras rekomenduotinas vidurkis, bet kiekvienas turėtų miego laiką ar bet ką kitą prisitaikyti individualiai. Žmonės paprastai miega ilgiau, negu patys mano, nes labai sunku tikrai miego laiką apskaičiuoti, nebent būtų ligoninėje ar miego sutrikimų klinikoje, kur pacientai nuolat stebimi ir jų miego laikas užkorduojamas tam tikrais aparatais.

Pirmiausia patarčiau nueiti pas savo gydytoją ir nuodugniai pasitikrinti sveikatą. Jeigu nebus rasta kokių fizinių negalių, trukdančių nakties poilsį (pvz., dažnai reikia keltis šlapintis; skauda nugarą, kaulus ir pan.), tuomet geriausias patarimas – nesirūpinkite. Prievarta užmigti dar niekam nepavyko (net ir „avis skaičiuoti“ neapsimoka...). Kai žmogus pradeda apie savo nemigą galvoti ir rūpintis, tai ir miegas pabėga nesugrąžinamai.

Jeigu žmogus išmiega, nors ir su pertraukomis, bent 5 val. per naktį, nesijaučia dieną be energijos, pervingas, vadinasi, miego jam pakanka. Vienas ryškiausių tikrosios nemigos simptomų yra nepaprastas nuovargis: atrodo, kad kiekvienu momentu žmogus gali kristi ir užmigti, bet vis tiek nepavyksta.

Štai keli praktiški patarimai, kovojant su nemiga.

Jeigu ilgiau kaip pusvalandį nepavyksta užmigti, verčiau atsikelti ir lovos, paskaitykite, pasiklausykite muzikos ar užsiimkite kuo kitu, kol pradėsite jaustis mieguistas. Dienos metu reikia per ilgai nesėdėti, negulėti, nesnūduriuoti, o pasivaikščioti, lengvai pasimankštinti, pabūti ore. Prieš gulant, per daug nevalgyti, ypač sunkiai virškinamo maisto. Negerti kavos, kakavos, tikrosios arbatos – visi šie gėrimai turi kofeiną. Jo turi ir coca-cola ar pepsi cola produktai, nebent būtų pažymėta, kad jie yra be kafeino. Šiltas pienas, žolinė arbata (pvz., ramunėlių), yra gerai. Nežiūrėkite televizijos programų, kurios erzina, baugina ar šiaip jaudina. Svelni muzika, gera knyga, atsipalaidavimas padės užmigti. Prieš gulant, stenkitės nesusipykti su šeimos nariais, nespresti sunkių problemų, miegoti ne per daug šiltam kambaryje.

Lithuanian Mercy Lift posėdyje. Iš kairės: Birutė Vindašienė, nauja LML narė dr. Ona Daugirdienė, Lidija Ringienė ir DAFL atstovas Pranas Jurkus.

ATSIVERĖ TOBULĖJIMO LANGAS

Lietuvos Medicinos bibliotekoje Vilniuje buvo iškilmingai atidarytas medicinos mokomųjų audizivualinių priemonių centras, kuriam modernią aparatūrą bei vaizdajuostes ir kitas mokymosi priemones parūpino Pasaulio Lietuvių gydytojų sąjunga ir su ja bendradarbiaują asmenys bei įstaigos. Šiose pastangose stipriai pasireiškė PLGS pirmininkas dr. Arvydas Vanagūnas. Dalė Lukienė, National Library of Medicine nespauzdintu priemonių parinkėja, ir prof. dr. Jono Račkausko vadovaujamas Lituanistikos tyrimo ir studijų centras.

Lietuvos medikai šiame moderniausiame savo bibliotekos skyriuje gali naudotis keletas žmonių ar net grupių. Taip prof. Račkauskui pranešė JAV medicinos bibliotekos specialistė Dalė Lukienė, Vilniaus įstaigoje vietinį personalą supažindinusi su šia nauja technologija gydytojų mokslininkams.

Medicinos AV centro atidaryme spalio 27 d. dalyvavo tuometinis Sveikatos apsaugos ministras J. Breikšis, medikų visuomenės atstovai ir didžiųjų Lietuvos bibliotekų vadovai. Lietuvos Medicinos bibliotekos direktorė Salvėja Kocienė ir kiti kalbėtojai dėkojo minėtiems Amerikos lietuviams, savo žiniomis padėjusiems National Library of Medicine, multimedijai.

Visi čia suminėti patarimai turėtų padėti. Svarbiausia: nesusigundykite nuolatinėmis reklamomis ir nepradėkite vartoti visokias „miego tabletes“ ar kitus vaistus, kurie „padeda užmigti“ ir pailsėti. Dabar visos vaistinės ir kitos parduotuvės tokių tablečių pilnos, kartais jų atsiunčia ir į namus, kad žmogus pamėgintų ir prisprastų. Jeigu jūs gydytojas manys, kad tikrai reikia cheminės pagalbos užmigti, jis prirašys saugių ir jums tinkamų miego tablečių, patars kaip saugiai jas vartoti.

BROLIŠKA PAGALBA

Humanitarinė pagalba, kurią organizuoja Amerikos ir Kanados lietuvių bendruomenės, mums, Lietuvos vaikų gydytojams, medicinos seserims, slaugos personalui, yra aukso vertės. Labai gražūs ryšiai paremti Kauno klinikinės infekcinės ligoninės vaikų klinikos ir šalies sergamumo analizę susiklostė per trejus metus su Lithuanian Mercy Lift vadovybe. Prieš porą metų mūsų ligoninė aplankė šios organizacijos nariai. Štai jau trečiame mūsų ligoninės vaikų klinikoje besigydančių mažų pacientų kasmet 8-10 kartų pasiekia įvairios Lietuvos Mercy Lift organizacijos, medikamentų, saldainių, medicininių literatūros, laboratorinių indų, dantų priežiūros reikmenų, medicininių įrangos siuntų. Klinikose jų panaudojimą, poreikius asmeniškai tikrina P. Šlutenė, daugelio mūsų ligoninės mažųjų pacientų laukiama žmogus. Tai lietuvių, randanti švelnų žodį ligoninui, sergančiam tuberkuloze, smegenų uždegimu, virusine infekcija, plaučių uždegimu, viduriavimu ir kitomis ligomis, kurių šiuo metu pagausėjo. Ši moteris, sugėbanti uždegti visą ligoninės personalą naujomis permainingomis, tai įrodymas savo konkrečiais darbais mūsų klinikai: pagalba medicininėje literatūroje, JAV profesorių paskaitos, praktikos darbai, ligonių konsultacijos, asmeniškai patarimai, gydytojų specializacija JAV ir Kanados klinikose. Mūsų kolektyvo nariai, kuriems teko garbė susipažinti su P. Šlute, pastebėjo, kad atvykus į kliniką po kelių mėnesių, pamatė naujoves, naujus medicininius įrengimus, slaugos priemones sužiba dėkingumu akys – mums Lietuvos medicinos darbuotojams, nes tai yra įrodymas, kad JAV Kanados lietuvių ir P. Šlutenės pastangos, geri norai, ryžtas mums padėti nenuėjo niekais.

Arūnas Zailskas

INVESTITORIAI DOMISI FARMACIJOS PRAMONE

Tokių rezultatus gavo Europos Sąjungos ekspertai, apklause užsienio firmas ir finansų bendroves. Apklauso duomenys rodo, kad Lietuva investicijų patrauklumui jau pralenkė Latviją ir Estiją. Tai, kad užsieniečiai domisi Lietuvos farmacija, buvo netikėta ir Lietuvos specialistams. Pasak Užsienio investicijų agentūros direktoriaus Alberto Bertulio, užsieniečiams imponuoja tai, kad Lietuvoje yra daug gerų farmacijos specialistų, o Kauno „Sanitas“ iki šiol geru vardu minimas buvusios Sovietų Sąjungos ir Rytų bei Vidurio Europos šalyse. Į jas ir dabar eksportuojama apie 85 proc. įmonėje gaminamos produkcijos. Tačiau „Sanito“ medikamentai perkami dėl žemos kainos, o ne dėl kokybės. „Mūsų gaminamų vaistų kokybė nėra prasta – jie nuo seno efektyviai vartojami. Tačiau Vakaruose jų negalėtume parduoti – neįveiktume patikrinimų“, – sako A. Bertulis. Vakaruose vaistų kokybė nustatoma ne pagal GOST-ą o pagal GPM standartą. Pasak A. Bertulio, užsienio investicijos „Sanitui“ būtinos, nes į Lietuvos ir Rytų rinką vis aktyviau veržiasi pripažintų Vakarų firmų gamybos medikamentai. Niekas nedarant, Lietuvos farmacijos pramonė žlugs. „Sanito“ kontrolinį akcijų paketą yra įsigijusi investicinė akcinė bendrovė „Vilniaus investicija“. Jos vadovai nežino, ką daryti su pradetu ir nebaigtu statyti gamybos korpusu. Pasak jų, šis korpusas statomas pagal buvusius socialistinius standartus ir vakariečių vertinimais yra nieko vertas. Prancūzijos, Švedijos ekspertai ir potencialūs investuotojai teigia, kad daug pigiau būtų įrengti naujas dirbtuves, negu vaistų gamybai pritaikyti baigia statyti „Sanito“ pastatą. Tačiau „Sanito“ generalinis direktorius mano, kad neverta atsisakyti ir šio pastato, nes senąją gamybos technologiją nurašyti dar ankstyva, o ilgai šiam pastatui bus galima gaminti veterinarinius preparatus.

Apie tai rašoma naujo savaitraščio „Verslo žinios“ kol kas bandomajame pirmajame numeryje. Spalvotą savaitraštį, kuris ilgainiui turėtų tapti dienraščiu, leisti padeda Danijos dienraštis „Dagens Industri“. Reguliarieji „Verslo žinios“ pradės eiti nuo Naujųjų metų.

• Vargšų globeja Indijoje motina Teresė 1979 m. spalio 17 d. buvo apdovanota Nobelio Taikos premija.

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00 Foreign countries \$100.00

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Pasto išlaidas mažinant, pakvitatimui už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą –			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

POPIEŽIUS UŽ GYVYBĘ

Popiežius Jonas Paulius II pagragino visų religijų tikinčiųjų ginti gyvybę ir remti šeimą kaip „kelį žmogui orumui apginti“. Šeima yra pamatinė visuomenės ląstelė ir pirmoji vieta, kur perduodamos ir priimamos socialinės ir religinės vertybės, pabrėžė popiežius rugsėjo 23 d. vasaros rezidencijoje Castelgandolfo, kur jis priėmė tarptautinio suvažiavimo „Santuoka ir šeima šiandienėje pasaulyje“ dalyvius.

Popiežiaus žodžiais, šeima pa-

deda paskiram žmogui visiškai subręsti ir tuo prisideda prie harmoningos, solidarios ir taikios visuomenės kūrimo. Sykiu jis atkreipė dėmesį į pavojus, kuriuos kelia materialistinė ir individualistinė pozicija gyvybės atžvilgiu. Tokia nuostata verčia suabejoti esminėmis tiesomis ir vertybėmis, kuriomis remiasi santuoka ir šeima. Kita vertus, sunkios materialinės sąlygos, vargas ir karai taip pat sudaro kliūtis oriam šeimos gyvenimui. (KBL, Nr. 9)

LINAS A. SIDRYS, M.D.

Ophthalmologist/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago, IL 60645
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-unto diplomu, lietuviams sutarkys dantis už prienamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Suštarimul (kalbet angliskai) tel. 708-422-8260

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą.
Pirm. 3 v. p.p. 7 v.v. antr. 12:30-3 v.p.p.
treč. uždaroma, ketv. 1-3 v.p.p.
penkt. ir šešt. 9 v.v. 12 v.p.p.
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
ISSIPLIETUSIUS KOJŲ VENAS
KOSMETINE CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v.v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2806
Valandos pagal susitarimą
Vakaris ir savaragaliai tel. 708-634-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUŠ LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirm. 2 v. p.p. 7 v.v., antr. 9 v.v. - 12
ketv. 12 - 4 v. p.p., penkt. 12 - 6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

Dr. RAIMUNDAS RUGINIS
Chiropraktinis gydymas nuo
nugaros, kaklo ir galvos skausmų
1025 Ogden Ave.
Lisle, IL 60532
Tel. 708-963-1410

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie

Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽILIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Amos Alonzo Stagg gimnazijos mokiniai, nors visi yra su fizineis sutrikimais, ruošia Lithuanian Mercy Lift žiniaraštį išsiuntinėjimui.

„Vilties Prezidentui“, kaip Lietuvoje žmonės tebevadina a. a. Stasį Lozoraitį, atminti Kaune, Kryžių kalnelyje, buvo pastatytas koplytstulpis. Labai jaudinančiose jo šventinio iškilimėse š. m. spalio 29 d. dalyvavo daug žmonių iš arti ir iš toliau.

Nuotr. Audronės Pakšienės

KADA PAGERĖS LIETUVOS EKONOMIKA?

ZENONAS PRŪSAS

Ne paslaptis, kad dabar Lietuvoje yra labai žemas pragyvenimo lygis, ypač pensininkams, invalidams, taip pat mokytojams ir daugeliui privačiame sektoriuje nedirbančių žmonių. Labai sunkiai verčiasi dirbantieji žemės ūkyje. Bet ne logiška galvoja tie, kurie sako, kad „prie sovietų buvo daug geriau“. Reikia palyginimus daryti ne su 1988-1990, bet su 1949-53 metų laikotarpiu, kada buvo radikaliai keičiama ūkio sistema, kaip ir dabar. Tada daugumas Lietuvos žmonių gyveno kaime, nes miestuose pramonės buvo nedaug. Labai sunkiai kūrėsi kolūkiai: už visos dienos darbą, kurį temokėjo tik pusė kilogramo grūdų. Jokio piniginio atlyginimo. Nenuostabu, kad tada vaikai ir seni žmonės vaikščiodavo po ražienas, ieškodami nukritusių javų varpų. Tai jau daug blogiau, negu dabar pensininkui, gaunančiam šimtą litų per mėnesį. Ir visgi prie tokios nevykusios ūkio sistemos per kokius dvidešimt metų buvo iš dalies išlipta iš duobės. Laisvo ūkio sistemoje pažanga taip ilgai neturėtų užtrukti. Pavyzdžiui, estai per trejus metus jau beveik susitvarkė: ten pragyvenimo lygis yra beveik 70% aukštesnis, negu Lietuvoje. Estija daugelis Vakarų ekonomistų laiko pavyzdžiu buvusiems Sovietų Sąjungos satelitams ir dabar jau nepriklausomoms respublikoms. Pagal „Economist“ žurnalą (1994 m. lapkričio 19 d.) Estijoje 1994 metais bendras ūkio produktas (GDP) paauš 6%, nepaisant sausros padarytų nuostolių žemės ūkiui, kai Rusijos GDP nukris 16%. Estijos biudžetas turės 2,2% perteklių, kai Rusija turės 9,8% nuostolio. Infliacija Estijoje šiemet yra 39%, kai Rusijoje yra net 209%. Vidutinis uždarbis Estijoje dabar yra 155 dolerių mėnesiui, kai Rusijoje yra tik 88 doleriai; taigi, Estijoje, beveik du kartus didesnis. Todėl nenuostabu, kad užsienio investuotojai pasirenka Estiją, o ne Rusiją ar Lietuvą.

Kaip Estija pasiekė tokių gerų ekonominių rodiklių? Pagal „Economist“, Estijos receptas yra finansinis konservatizmas ir ekonominis liberalizmas. Ir 1993, ir 1994 metais Estija turėjo biudžeto perteklių. Įstatymai neleidžia Estijos Centriniam Bankui skolinti pinigų įmonėms ir valdžios įstaigoms. Jos gali tik iškeisti kronas į Vokietijos markes. Todėl vykdo-

moji valdžia negalėjo pagelbėti įmonėms, turintiems finansinių sunkumų, ir daugelis turėjo bankrutuoti. Buvo panaikintos beveik visos subsidijos pramonės ir prekybos įmonėms, taip pat panaikintos kainų kontrolės. Buvo įvesti visiškai vienodi pajamų mokesčiai: 26% nuo pajamų. Šiuo metu 90% viso ankščiau buvusio valdiško turto jau privatizuota.

Ekonomikoje Estija dabar yra mažai priklausoma nuo Rusijos. Kai dar 1991 metais daugiau negu 90% Estijos prekybos buvo su Rusija ir su buvusios Sovietų Sąjungos respublikomis, tai 1994 metais daugiau negu 60% prekybos buvo su Europos Unijos valstybėmis. Įsijungus į šią Uniją Švedijai ir Suomijai, kitais metais su EU bus virš 80% visos prekybos. Šiuo metu Estija nori pasidaryti pirmąją kandidatę iš buvusių S. S. gos respublikų priėmimui į EU narses. Ir mūsų kaimynė Latvija ekonomikoje sparčiai veikia Estiją. Tik Lietuva atsilikusi nuo abiejų. Už Lietuvą daugiau pažengusios ir Čekija, Lenkija bei Vengrija. Paskutiniuoju metu sukruto ir Slovakija. Ekonomiškai silpniau už Lietuvą laikosi Baltarusija ir Ukraina, kurios dar beveik nepavedė privatizacijos.

Kodėl Lietuva taip atsiliko nuo Latvijos ir Estijos? Gal viena priežastis yra tai, kad per parlamento rinkimus estai ir latviai vengė balsuoti už ankščiau aktyvumų pasižymėjusius komunistus. Tik Estijos ir Latvijos rusai daugiausia balsavo už buvusius komunistus. Jei dabar ekonomika slūbuoja, Lietuvos žmonės gali iš dalies tik save kaltinti. Atrodo, kad klaidą jau yra pastebėta: paskutiniai nuomonių apklausinėjimai rodo, kad tik apie 17% Lietuvos žmonių bebalsuotų už LDDP.

Lietuvos valdžia galėtų daug pasimokyti iš estų. Pavyzdžiui, kodėl Lietuvoje taip sunkiai sekasi surinkti suplanuotus mokesčius, kai estai, atrodo, sunkumų beveik neturi? Ar todėl, kad Estijoje mokesčiai yra daug mažesni? Ar užsienio kapitalas neinvestuojamas Lietuvoje dėl per didelių mokesčių, nes neapsimoka, jei beveik visą pelną (jei toks bus) vis tiek pašims valdžia? Ar dėl to, kad Lietuva nesuvaldo mafijos? Ar kad Lietuvos biurokratai reikalauja per daug kyšių? Ar kad nepravesti reikalingi įstatymai? Galima spėti, kad premjeras Šleževičius į šiuos ir į daugelį

LIETUVOS-LENKIJOS SUTARTIS VOKIŠKOM AKIM

KAZYS BARONAS
Mūsų korespondentas Europoje

Džiaugiasi Vokietijos spauda ir Rytprūsių vokiečiai Baltijos tarybos vieningai priimta rezoliucija, siūlant pakeisti rusiškus Rytprūsių vietovardžius vokiškais. Nežinoma, kas tokį nutarimą pasiūlė, tačiau lietuviai turėjo griežtai pasipriešinti, kadangi toks lietuviškų žemių vokiešinimas yra lygus atsisakymui Mažosios Lietuvos ir ten gyvenusių lietuvių tautai priklausiusių prūsų.

„Trina rankas“ ir Rytprūsių vokiečių savitraštis „Das Ostpreussenblatt“ pirmame puslapyje išspausdindamas ir dideliu raidėm užrašydamas „Miestams vėl grąžinti vokiškus vardus“ ir kiek mažesniu – „Vilniuje reikalaujama Rytprūsių demilitarizacijos“.

Savitraščio politinių žinių bendradarbis Petras Fiser rašo, kad vokiečių žiniasklaida kreipia mažai dėmesio į šiaurinės Rytprūsių dalį, kuri retkarčiais minima, kaip kriminalinių nusikaltimų sritis. Autorius sako, kad Dovydas nugalejo Galijotą (Baltijos kova su Sov. Sąjunga), plačiai žinomas didelis baltiečių antirusiškumas, tačiau juose ir toliau jaučiama rusiškos meškos baimė ir jėga. Tad baltiečių Karaliaučiaus srities demilitarizacijos reikalavimą reikia laikyti pagalbos šauksmu užsienio valstybėms, o gražinami vokiškų vietovardžių – kreipimusi į Vokietiją, į visa vokiečių tautą. Baltijos valstybės yra patekusios į geopolitiniai painingą padėtį (Zwick muhle), kadangi jos gyvena tarp Vokietijos, Rusijos ir iš dalies Lenkijos galybių, tad jos „volens nolens“ didesni dėsnių turėtų turėti kreipti į Rusiją. Vokietis sako: malonu, kad atkreiptas dėmesys į Rytprūsių vokiškumą, tačiau lietuviai neturėtų užmiršti ir „Memellando“, gerbiant ir ten vokišką kultūrą.

Tas pats savitraštis atkreipė dėmesį į Lietuvos-Lenkijos sutartį, pažymėdamas, kad lenkai Lietuvoje ir lietuviai Lenkijoje (vokiečių žiniomis lietuvių gyventojų priskaitoma 10,000) susilaukė daugiau teisių už vokiečius. Knygų lentynose pasirodė Manfredas Teveleit parašyti du leidiniai: „Memel“ (Klaipėda) ir „Ostwind“ (Rytų vejas). Autorius mūsų uostamiesti vadina 43 metus draudžiamu miestu, patalpindamas nuotraukas, žemėlapius. Antrame – Rytų vejas – M. Teveleit aprašo gyvenimą Rytprūsiuose, begimą – kelionę iš Klaipėdos per Rytprūsius iki Pamario. Abiejų knygų kaina ta pati – 44 markės, apie 28 dol.

Vokiečiai, žinodamas tikrą lietuvių padėtį Lenkijoje, tikrai tokių nesamonių nerašytų, kadangi Varšuvai tokią sutartį yra paprastas popieriukas, niekuomet nepanaudojant įrašytą paragrafą Suvalkų trikampio lietuvių gyvenime.

Knygų lentynose pasirodė Manfredas Teveleit parašyti du leidiniai: „Memel“ (Klaipėda) ir „Ostwind“ (Rytų vejas). Autorius mūsų uostamiesti vadina 43 metus draudžiamu miestu, patalpindamas nuotraukas, žemėlapius. Antrame – Rytų vejas – M. Teveleit aprašo gyvenimą Rytprūsiuose, begimą – kelionę iš Klaipėdos per Rytprūsius iki Pamario. Abiejų knygų kaina ta pati – 44 markės, apie 28 dol.

ką mažumą Lenkijoje. Šį klausimą iškėlė Vokietijos parlamento krikščionių demokratų s-gos atstovas Heinrich Lummer. Jis palygino 1991 m. Vokietijos-Lenkijos pasirašytą sutartį su Lietuvos-Lenkijos sutartim, raskdamas labai didelių skirtumų mažumų klausimuose. Bundes-tago atstovas sako, kad pvz., Lietuvos-Lenkijos sutartyje yra vienas svarbus straipsnis, leidžiant daugumoje mažumos apgyvendintoje vietoje ar srityje naudoti net ir įstaigose motinios kalbą. Tokio paragrafo Vokietijos-Lenkijos sutartyje nėra. Be to, Lietuvos-Lenkijos sutartyje 14 paragrafas sako, kad mažumai leidžiama kultūrinė plėtotė, steigti mokyklas, bibliotekas ir kt. mokslo įstaigas, spausdinti knygas, laikraščius. Parlamentaras reikalauja kuo greičiausiai ištaisyti Vokietijos-Lenkijos sutarties vokiečiams neteisingus paragrafus.

Deja, vokiečiai nežino tikrovės, kadangi Lenkijos lietuvių padėtis, palyginti su Lietuvoje sulenkėjusiais lietuviais, yra ir toliau labai liūdina. Lietuviukai jau nuo pirmos klasės mokslo tik iš lenkiškų vadovėlių, mokyklos neturi patalpų, statybai Lenkijos biudžetė nerandama zlotų, lietuviai neturi televizijos laidų, lietuviškų laikraščių (skurdžiai verčiasi „Aušra“), nepaisant, kad jie gyvena lietuviškoje etninėje žemėje! Tuo tarpu sulenkėjusiems lietuviams statomos gimnazijos, leidžiama ir valstybės lėšomis apmokama spauda, lenkiškos televizijos ir radio laidos, parlamente yra keturi atstovai ir t.t.

Vokiečiai, žinodamas tikrą lietuvių padėtį Lenkijoje, tikrai tokių nesamonių nerašytų, kadangi Varšuvai tokią sutartį yra paprastas popieriukas, niekuomet nepanaudojant įrašytą paragrafą Suvalkų trikampio lietuvių gyvenime.

Knygų lentynose pasirodė Manfredas Teveleit parašyti du leidiniai: „Memel“ (Klaipėda) ir „Ostwind“ (Rytų vejas). Autorius mūsų uostamiesti vadina 43 metus draudžiamu miestu, patalpindamas nuotraukas, žemėlapius. Antrame – Rytų vejas – M. Teveleit aprašo gyvenimą Rytprūsiuose, begimą – kelionę iš Klaipėdos per Rytprūsius iki Pamario. Abiejų knygų kaina ta pati – 44 markės, apie 28 dol.

Danutė Bindokienė

„Tai Rusijos vidaus reikalas“

Išėjus dešimtmečius Sovietų Sąjunga Vakarų pasaulio akyse turėjo vientisos valstybės įvaizdį ir buvo laikoma Rusijos sinimu. Tik užsienyje gyvenantys buvusių Rytų Europos tautų gyventojai, daugiausia ten atsidūrę dėl Antrojo pasaulinio karo veiksmų ir sovietų okupacijos, neleidė vakariečiams pamiršti, kad Sovietų Sąjunga okupavo Baltijos valstybes ir nemažai kitų, prievarta jas įjungdama į savo „globą“. Todėl, laisvės sukūriui sujūdinus Rytų Europą, Vakaruose daugiausia dėmesio ir skirta tiems kraštams, pradėjusiems atsikratyti bet kokių sąjungų su Rusija.

Daugeliui buvo tikra staigmena, kai tie patys laisvės vėjai atkreipė dėmesį į kita Sovietų Sąj. užkampį – Juodosios jūros pakraščius, Kaukazo kalnyną ir tautas su beveik neištariamais vardais, apgyventas žmonių, kurių kalba, papročiai, tikėjimas ir gyvenimo būdas skiriasi nuo rusų. Nors po įjungimo į Sovietų Sąj. (kaip ir kituose kraštuose) buvo priversta daug rusų kolonistų, bet pakankamai liko senųjų gyventojų, besistengiančių išlaikyti savo tautinę tapatybę.

Nepaisant kitų posovietinio laikotarpio sunkumų, beveik visos šios tautos jau turėjo ir dar tebeturi problemų dėl Rusijos nuolatinio kišimosi į jų vidaus reikalus. Čia jos visai panašios ir į Baltijos kraštus, ir į Ukrainą. Baltarusija bei kitas Rytų ar Vidurio Europos valstybes. Daugeliu atveju įvykiai prie Kaukazo yra – ar gali būti – tolygūs įvykiams prie Baltijos jūros.

Ryškūs pavyzdys yra Čečėnija. 1991 m. visiška atsisakymu nuo Rusijos ir paskelbusi nepriklausomybę, Jelcinas tuo pačiu metu Čečėnijos žygį palaikė „sukilimu“, kuri numalšinti buvo pasiūstus Rusijos ginkluoti daliniai. Taip ir prasidėjo nuolatinis konfliktas tarp Čečėnijos prez. Džocharo Dudajeva ir Rusijos Jelcino.

Kaip ir kitais atvejais, kai Rusija savo valiai stengėsi palenkti kurią nepaklusnią respubliką, Vakarų pasaulis įvykius įtemptai stebėjo, komentavo, o politikos žinovai

ir žiniasklaida užsiėmė spėliojimais: kas būtų, jei Jelcinas pavartotų jėgą? Kaip reaguotų vakariečiai? Kaip į tai žvelgtų Rusijos gyventojai, kurie nuolat kovoja su nepritekliais, nusi-kaltimais, demokratinį procesų neveiksmingumu ir šalta Rusijos žiema? Ar jie norėtų įsivelti į naują „Afganistaną“? Tvirtinama, kad čečėnai yra narsūs kovotojai, o jų krašto gamtovaizdis labai palankus ilgam partizaniniam karui, kuri dar kurstytų aštri neapykanta rusams.

Ilgai užsitęsęs įvairiopo spaudimo ir grasinimų laikotarpis užsibaigė praėjusį sekmadienį. Rusų pajėgos, jau kurį laiką sutrauktos prie Čečėnijos sienų, jas peržengė ir pajudėjo Grozny link. Pirmoji reakcija atėjo iš JAV prezidento. Deja, ji nebuvo tokia, kaip daugelis tikėjosi. Gera nuteiktas sėkmingai Miami mieste vykstančio Pietų ir Šiaurės Amerikos valstybių vadų pasitarimo, Bill Clinton, paklaustas apie rusų invaziją į Čečėniją, atsakė, kad tai „Rusijos vidaus reikalas...“

Taigi! Rusijos kariuomenė, tankai ir šarvuotai išveržė į nepriklausomos valstybės teritoriją. Jelcino įsakymu rusų lėktuvai jau keltiną karą puolė Čečėnijos sostinę ir JAV prezidentas tegalėjo pasakyti: ne mano kaulės, ne mano ir kopistai...

Neseniai „Draugo“ vedamajame užsiminėme, kad galingoji Rusija paprastai gauna tai, ko iš savo silpnesniųjų kaimynų reikalauja, nes bet koks pasipriešinimas (nebet protestas žodžiais) vargiai įmanomas. Vienas mūsų skaitytojas (žr. laisvų skyriuje gruodžio 9 d.) labai pasipiktino ta mintimi, pavadindamas ją tiesiog Lietuvos nepriklausomybės atsisakymu. Netiesa. Straipsnio žodžiai buvo tik reali – ir skaudūs – prielaida: jeigu Rusija užsisps turėti tranzitą per Lietuvą, jeigu ji Karaliaučius laiko savo teisėtą teritoriją, Lietuvos eįjimai būtų labai riboti. Nema-nykime, kad kažkoks Vakarų „geradaris“ atskubęs mums į pagalbą. Greičiau, kaip Čečėnijoje, pasakys, kad tai yra tik „Rusijos vidaus reikalas“, i kuri nedera kištis.

Kada po šito pavienio šūvio per ilgesnį laiką neseke kitas, pradėjo galvoti, kad gal tai buvo nuo šalčio skilusio medžio traktelėjimas. Vienok nepaisant, kas tai būtų, leitenanto laikysena neleidė niekam nei mažiausiai pajudėti. Tūnojo priūpė, tarytum iš bronzos nulietų už medžių kamienų ir kiekvieną minutę vis labiau susiliejo su sustirusios nuo šalčio nakties suakmenėjimu. Tolimesnis slinkimas Heiskanenui atrodė per daug rizikingas. Patulius buvo tarytum apakintas. Kiekvienas žingsnis bebuvu čiupinėjimas akimis, kurio metu galima buvo netikėtai užšokti ant priešų ugnies atsparos lizdo. To šūvio metu nei vienas nepastebėjo blyks-telėjimo, kuris būtų leidęs susiorientuoti, iš kurios gi pusės buvo šauta. Vienok visiškai tyla, kuri po įsiviešpatavo, leido galvoti, kad ju artėjimas visai nebuvo pastebėtas. Tokiu atveju, Heiskanen manė, kad reikėtų palaukti iki ankstyvo rytmečio. Linktelėjo savo žmonėms, kad prisitartintų. Pasvire, beveik stačiu kampu sulenktais keliais, prislinko ir ji apsupo. Heiskanen pasakė, kad noris laukti iki ryto. Momentui įsiviešpatavo tyla. Po to Jantinen, sunkiai alsuodamas, burbtelėjo, jog gal geriau būtų eiti pirmyn.

Jo žodžiai praskambėjo ne kaip koks pasipriešinimas, bet greičiau kaip ypač stiprus patarimas ar pasiūlymas. Likusioji šešukė buvo nusteibinta ir laikėsi tyliai, tik staiga tos tylos metu Sanavuori vos girdimai šnypstelėjo: „Dėmesio!“ Jojo elgesys likusiems leido suvokti, jog jie turi dar labiau sustirti, nejudėti. Iš kažkokio ženklų, kurio jie patys nepastebėjo, bet kurį pamatė Sanavuori, tame nejudėjime, kuriame negirdėjo nieko, išskyrus savo širdies plakimą, su pasibaisėjimu pastebėjo, kaip tas ryšulėlis ant grandinio krūtinės pajudėjo ir, po atklodėle, pasigirdo silpnas sukosėjimas, kuris kiekvieno momentu galėjo pavirsti verksmu. Paskui... išgirdo prislopintus balsus ir užalusio sniego gurgždėjimą po žingsniuojančiųjų kojomis.

(Bus daugiau)

KARELIJOS ŠILŲ KŪDIKĖLIS JĖZUS

EDZARD SCHAPER

Vertė Jonas Dainauskas

4

Per kitą pasistiprinimą leitenantas staiga ant grandinio milinės padėjo kelis gabalėlius baltų sausainių ir, kai Jantinen pasižiūrėjo su nusistebėjimu, pasakė, kad kvietinė duona būsimanti Ivanui geriau suvirškinama nei rūgšti rugių duona. Į tai vienas kareivis pasakė, jog Juhani tikriausiai augo ant rugių duonos, nes kaimas, sprendžiant iš išvaizdos, negyveno ištaisingai.

Atsižvelgiant į tai, kad kūdikis kažkokių paslaptingu būdu jau po vienos dienos, kada suomių karys nešė jį per Rytų Karelijos girių dykras, buvo priimtas į jų pačių tautos šeimą ir gavo suomišką Krikštytojo ir Pranašo vardą, tad ir leitenantas toliau kalbėjo apie Juhani arba Juhną ir net dienai dar nepraejus, kai kiekvienas jų nors kartą šūspėjo grandiniui pasiūlyti, kad padės jam našta panešti. Jantinen kiekvieną kartą atmedavo pagalbos pasiūlymą, tarytum jau būtų tikras, kad tik jisai vienas galis nešti kūdikį per girias ir priešo frontą. Draugai prileido, kad Ivanas-Juhani nebūtinai galis būti rusų kilmės, nes gi tikrieji tų plotų gyventojai yra juk suomių kilmės bei kalbos, žinoma, jei ir ten tenyškių autochtonų, ten gyvenusių ir iš ten išvežtų į Rusijos gilumą, nebuvo apgyvendinti atvykėliai iš Rusijos gilumos. Visų tų svarstymų Jantinen klausėsi abejingai. Jo žvilgsnis, kuriuo jisai žiūrėjo į kūdikio galvutę, rymančią jam ant krūtinės, savyje neturėjo nieko tardančio, neieškojo mažojo Juhani tautinių bruožų, o kūdikis, kai tik pravėrė akutes – žiūrėjo vien

tik į jį ir į nieką kitą. Ilgainiui kitus nustebino tai, kad kūdikis tą globėjį priėmė kaip vienintelį ir tikrąjį tėvą, tarytum jisai niekad nebuvo matęs kito žmogaus. Tuo tarpu Jantinen, atrodo, labai nenoriai klausėsi kalbų apie tai, kokia gi tai turėjusi būti motina, kuri leido paimti savo kūdikį tokiame kraupiame tikslui. Kai kalbos nukrypėdavo prie to klausimo – pasitraukdavo. Taip darė net ir tada, kai apie tai ir nebuvo kalbos, juo dažniau, kai jie labiau artėjo prie savo linijų – net ir be regimos priežasties. Galima buvo manyti, jog jisai palaipsniui pradėjo tikėti, kad bus labai rizikinga, kai reikės su tuo ryšuliu praslipti per tą plotą, kur greitumas ir vikrumas turės didelį vaidmenį.

Per paskutinį postovį antrosios grįžimo žygio dienos vakare Jantinen sėdėjo, niūriai tylėdamas, sprendimą palikdamas Heiskanenui bei kitiems penkiems. Leitenantas manė, jog sprendžiant iš to, kad rado mažąjį Jussį, galima daryti išvadą, jog priešas laukė greitos suomių ofenzivos. Todėl priešų linijos gali būti užimtos tik labai palaidai ir negiliai vien su pavieniais atsparos lizdais, be vienalytės, tęstinės pozicijos. Suomiai ofenzivos nebuvimo nustebinti, rusai tuos plotus iš naujo užima tomis jėgomis, kurias gali perkelti iš naujai užimtų pozicijų. Tokiems rusų veiksmams užbėgti už akių, štabas turis kuo greičiau gauti jų žvalgymo duomenis bei tų plotų eskizus. Užtat siūlo slinkti toliau, kad nakties priedangoje ar vėliausiai paryčio priedangoje, davus sutartą ženklą, jie galės pasiekti savo linijas. Visi buvo už tai, kad reikia žygiuoti naktį. Net Jantinen savo barzdota ir sutaršyta galva pritariančiai linktelėjo. Patulius pavalgė stipriau nei paprastai. Savosios stovyklos priartėjimas leido gausiau panaudoti turimas maisto atsargas: juo mažesnis būsiąs jų bagažas, tuo lengviau galima bus slinkti pašliūžomis.

Tuo metu jau buvo tamsu. Savaimė suprantama, kad buvo uždrausta, bet kokį žodį garsiai ištarti. Visiškoje tyloje, kurią trikdė tik septynių porų pašliūžų šlame-

sys, buvo akimirks, kada kiekvienas tų septynių žmonių bauginio, ar kartais Jussi netaupo savo balso kaip tik tam pavojingam momentui. Be abejo, net keli savęs klausė: – ką aš pats tokiu atveju padaryčiau. Su niūria nuotaika Heiskanen slinko į vis labiau tirštėjančią tamsą, galvodamas apie tą problemą. Leitenantas, slinkdamas priešakyje, dažnai įsakydavo trumpą postovį; arba pasiūlyrėti į kompasą, arba kad pasiklausytų ir duotų nuorodoms pavojaus atveju, o taip pat, kad sunkiai dirbantiems plaučiams nors trumpai duotų pasilėsti, bent iki to momento, kada prakaistas pradeda atvesti, o drebulys pradės skraidyti nugara vers slinkti toliau. Jų budrumas buvo įtemptas iki tiek, kad bet koks mažiausias šlamesys visą septyniukę vertė tuoj pulsti ieškoti priedangos, o rankos nuo lazdos rankenos skriste skriejo prie automatinio pistoleto. Kartą grandinė nutrūko. Jantinen, slinkęs per vidurį, staiga sustojo ir užkimusiu balsu pradėjo šnibždėti ir ryšulėlį. Tik jisai vienas nugirdo tylų verksmą ir užtat sustojo. Net jo širdis stabtelėjo plakusi. Kai grandinė vėl susitvarkė, tyla abiejose jos dalyse turėjo kitokią pobūdį. Visi bandė pamatyti grandinio našta. Ausys jau išskyrė toli važiuojančių sunkvežimių ūžesį ir karts nuo karto pavienių šūvių garsus. Patulius slinko labai atsargiai. Heiskanen vis dažniau darė postovius ir nepaliaujamai stebėjo vietoje, kad pamatytų krypties ženklus. Deja, giria vis buvo tokia pat dykra, kaip per tas dvi praėjusias dienas.

Jau buvo gerokai po pusianakčio, kai artimas šautuvo šūvis septyniukę išplėšė iš slinkimo monotonijos ir metė juos už medžių kamienų. Nei vienas nežinojo, ar tas šaudytojas norėjęs perspekti savąją liniją, o gal jie, nesuįsąjaudami aplinkoje, taip labai arti prislinko prie fronto linijos, kur tas šūvis priklausė prie neplaningo šaudymo, kuriuo naktinės sargybos save drąsina ir stengiasi įtikinti priešą, jog yra pasirengusios bet kokiame netikėtumui.

„PAPENĖTI ALKANĄ“

ŽYDRŪNAS DAMAUSKAS

Š.m. rugpjūčio 1 d. Vilniaus arkivyskupijos „Caritas“ atidarė dar vieną valgyklą neturtingiesiems. Tai jau antra katalikų valgykla sostinėje, nemokamai maitinanti daugiavaišes šeimas, invalidus, senus beglobius žmones bei studentus, neturinčius tėvų. Šioje valgykloje valgo Vilniaus Šv. Teresės, Jėzaus širdies ir Arkikatedros parapijos žmonės (iš viso jų apie 100), nuskriausti likimo ir valstybės.

„Caritas“ valgyklos vedėja E. Kundrotienė pasakoja, jog maistą gauna iš Vilniaus arkivyskupo Audrio J. Bačkio įkurto labdaringos „Betanijos“ valgyklos. Žmonės čia vieną kartą per dieną nemokamai gauna lėkštę sriubos, duonos, mėsos ar žuvies patiekalą ir arbatos. Daugelis atėjusiųjų pietauti maistą parneša ir tiems, kurie patys negali ateiti.

Užkalbinau keletą žmonių, norėdamas sužinoti, kodėl jie priversti čia lankytis. Viena aštuoniolikmetė sakė, jog dirbanti Raudonojo Kryžiaus ligoninėje sanitare. Šiuo metu kartu su vyru, kuris po galvos traumos prarado regėjimą, bet dėl biurokratų nerangumo negauna invalidumo pensijos, augina kelių mėnesių berniuką. Per mėnesį ji gaunanti 17 litų pašalpą, todėl iš valgyklos maistą jaunoji motina kasdien neša savo šeimai. „Gaudama šį maisto davinį, dar galiu išlaikyti savo invalidą vyrą ir sūnelį, — pasakoja ji, — vėliau vaiką leisiu į lopšėlį, o pati ieškosiu geriau apmokamo darbo“.

Keturių vaikų motina, dabar esanti dekretninėse atostogose, paaiškino, jog išsiskyrė su vyru, nes tas niekur nedirbo, nuolat priekaištaudavo ir ją už viską kaltindavo. Mažiausioji jos mergaitė yra vos pusantros metų, o vyriausioji — aštuonerių. Likusi viena su keturiais vaikais, ji iš socialinės rūpybos tegauja 114 litų per mėnesį.

I valgyklą atėjusi, Arkikatedros parapijos „Caritas“ pirm. pavaduotoja O. Latvienė paaiškino, kad rūpinasi dviem senukais, nesusilaukusiais palikuonių ir nebegalinčiais savęs prižiūrėti, o taip pat maistą parneša 34 metų moteriai, kuri dėl stuburo traumos negali pasikelti iš lovos. Pasak O. Latvienės, ši moteris turi dvi nepilnametes mergaites, vyras ją ir vaikus paliko likimo valiai. „Caritas“ darbuotoja džiaugiasi, kad Dievas atsiuntė tokią dovaną vargšams — valgyklą.

Vos bepakrauti senutė sakė, jog laukinėsi su maistu neša savo visada neblaivios kaimynės dukrelėms. Dvi mokyklinio amžiaus mergaitės, po pamokų parėjusios namo, neturi ko valgyti, todėl iš „Caritas“ valgyklos parnešto maisto užtenka ir jai, ir vaikams.

Dvylikmetė našlaitė, vardu Diana, čia taip pat pietauja, tačiau maisto parneša ir savo 90 metų promociuotė bei kitoms, šalia gyvenančioms vyresnio amžiaus moterims.

Intelligentiškos išvaizdos moteris prisipažino, jog anksčiau dirbusi Automatizuoto valdymo sistemų biure, pavaldžiam Maskvai. Nepriklausomybės metais įstaiga buvo likviduota. Dabar moteris Vilniaus Pedagoginiame universitete dirba valytoja ir gauna 100 litų per mėnesį. Prieš 12 metų miręs jos vyras, o 22 m. dukra nuo vaikystės serga epilepsija, niekur nedirba, negalėdama prie kitų pritapti.

Skaudu buvo žiūrėti į ju, dar visai jaunus vyrus, kurie su pasigardžiumu kirtu jiems skirtą maistą. Abu jie — iš Globos namų, kuriuose gyvena neturintys stogo virš galvos žmonės. Vienas dar pardavinėja laikraščius, o kitas, neseniai grįžęs iš kaledimo, ieško darbo, bet kaliniui darbą gauti labai sunku.

Vilniaus arkivyskupijos „Caritas“ pirmininkas kun. V.

Šiaulių miesto katalikiškoje pradinėje mokykloje rugsejo 1 d., mokslo metams prasidedant, kalba direktorė ses. Aloyza, toliau matyti (iš kairės) Šiaulių miesto tarybos pirm. I. Ankauskas, direktorės pavaduotoja, ir kapelionas kun. St. Kazėnas. SJ. Seserys eucharistietės sutiko vadovauti mokyklai, kuri pradeda jau ketvirtuosius mokslo metus — veikia šalia Šv. Ignaco bažnyčios.

Rudokas paaiškino, jog be valgyklos jų organizacijai dar priklauso šeimos centras ir labdaringa vaistinė. Šeimos centras ruošia jaunavedžius šeimyniniam gyvenimui, teikia dvasinės krizės būklėje atsidūrusiems žmonėms moralinę paramą, gina negimusią gyvybę. „Valgyklos darbuotojų ir vadovų tikslas — sukurti tokią atmosferą, kad pas mus valgantys žmonės nejaustų pažemimo. Žmogui, atsidūrusiam kritinėje gyvenimo situacijoje, neturi būti gėda valgyti pas mus. Tai visiškai normalus dalykas, ypač dabartiniu laiku, kai šalyje gili ekonominė krizė. Daugelis žmonių gyvena žemiau skurdo ribos. Šiu problemų mes neišsprendime, tačiau, matydami iš mūsų valgyklos išeinančius sučius vaikus, jaučiame didelį vidinį džiaugsmą“, — kalbėjo kun. V. Rudokas. Jis dėkojo visiems, kurie ištisia pagalbos ranką valgyklos gyvavimui užtikrinti.

„Ižiebami dalelę to spindulio, kuris palaiko žmogaus viltį gyvenimo ir ateities perspektyvoje“.

„Caritas“ vadovas minėjo, kad su nerimu laukia artėjančios žiemos, kadangi mokesčiai už karštą bei šaltą vandenį, elektrą, šilumą yra dideli. Nors „Caritas“ yra labdaringa organizacija, valgykloje maitinami tik vilniečiai, bet jokių lengvatų miesto valdžia ji nenumato.

Vilniaus arkivyskupijos „Caritas“ organizaciją remia analogiška organizacija Olandijoje, Hales ir Fechtos (Vokietijoje) miestų Maltos ordinas, „Caritas“ Vilniaus viešbutis „Neringa“, taip pat įmonė „Lietuvos telekomas“, Ignalinos atominė elektrinė. Šios elektrinės administracija dovanuoja valgyklai visą įrangą.

Dėkodamas tautiečiams, gyvenantiems užsienyje, kun. Rudokas užtikrino, jog visos jų skiriamos lėšos panaudojamos vargingai gyvenantiems žmonėms šelpti.

Redakcijos pastaba. Jau beveik metai, kaip Lietuvos Vyčių padalinys „Pagalba Lietuvai“ siunčia pinigines aukas į Vilniaus „Betaniją“ — sriubos virtuvę. Arkivyskupo Audrio Bačkio suorganizuota šalpos virtuvė stengiasi pamaitinti neturtingus vyresnio amžiaus žmones, našlaičius, studentus ir kitus, pagalbos reikalingus.

„Pagalba Lietuvai“ įsipareigojo iki Naujųjų metų kiekvieną mėnesį šalpai siųsti po 1,000 dol. Norintieji prisidėti prie šio kilnaus darbo savo auką, čekius gali siųsti: Aid to Lithuania, Inc., c/o Robert S. Boris, 4557 Fairway Court, Waterford, MI, 48328; tel. 810-682-0098.

• Danų keliautojas Vitas Bering 1741 m. rugpjūčio 20 d. buvo pirmasis europietis, iškėlęs koją į Alasko pakrantes.

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ 1995 METŲ!

Visiems tautiečiams ir visiems Lietuvių Tautinių Kapinių skylių savininkams linki

CHICAGOS LIETUVIŲ TAUTINIŲ KAPINIŲ VADOVYBĖ — DIREKTORIAI:

Pirm. Julius R. Kuzas, vicepirm. Grožvydas Lazauskas, sekr. Motiejus Batutis, išd. Robert Sebastian, direktoriai — Peter Dapser, dr. Vytautas Jankus, Vytautas Yotka, Emma Petraitis, Hildė Kuzas, Rūta Simėnas.

Administracijos — Saulius Balsys (Kapinės įsteigtos 1911 metais)

LIETUVIŲ TAUTINĖS KAPINĖS
8201 South Kean Avenue
Justice, Illinois 60458-1720

Kun. A. Gudaitis šiuo metu studijuojantis Boston College, Bostone. Nuotr. Ed. Šulaitis

TRANSPAK

Talpintuvai siunčiami kas savaitę.
PINIGAI pervedami DOLERIAIS
papigintomis kainomis.

MAISTO SIUNTINIAI ŠVENTĖMS

Nuo \$29.- iki \$98.- Du patys populiariausi:

\$39.- kava tirpi, kava malta, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, vaisių koncentratas, sausainiai, aliejus, mėsos konservai, aspirinas, multivitaminai.

\$98.- dešra "Saliama", mėsos konservai, šprotai, vaisių koncentratas, margarinai, aliejus, sūris (jvairių rūšių), sausainiai, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, kava malta, kakava, cukrus, ryžiai, makaronai, razinos, majonezas, konservuoti žirneliai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai. VISI PRODUKTAI UŽSIENIETIŠKI.

Pageidaujant prisiųsime smulkia informaciją.

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.

Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

KALĖDINĖ DOVANA

INDUSTRIINĖS PARAMOS S-GA JAV

IPSA INTERNATIONAL siūlo Jūsų giminėms ir draugams LIETUVOJE, rūktytos kiaušienos mėsos produktų rinkinį.

15A-15 kg.	\$95.00	13A-13 kg.	\$80.00	10A-10 kg.	\$65.00
Kumpis	6 kg.	Kumpis	4 kg.	Kumpis	3 kg.
Šoninė	3 kg.	Šoninė	3 kg.	Šoninė	3 kg.
Dešros	3 kg.	Dešros	3 kg.	Dešros	3 kg.
Lašiniai	2 kg.	Lašiniai	2 kg.	Lašiniai	2 kg.
Karbonadas	1 kg.	Karbonadas	1 kg.		

15 kg.	13 kg.	10 kg.
(33 lb)	(28 lb)	(22 lb)
\$2.87 lb.	\$2.86 lb.	\$2.95 lb.

„VĖTRŲ AINIAI“ bendra Lietuvos — JAV mėsos apdirbimo įmonė Šiauliuose, naudoja vokiškos gamybos mašinas; produktus gamina iš aukščiausios kokybės mėsos, patikrintos Veterinarijos Tarnybos skyriaus.

Siuntinys bus pristatytas į namus dviejų savaitių laikotarpyje nuo užsakymo datos. Čekius rašyti DS ENGINEERING, INC. Užsakymai priimami telefonu, fax'u arba paštu.

DS ENGINEERING, INC
12421 Archer Avenue
Lemont, Illinois 60439
Tel. 708-257-2034
Fax. 708-257-5852

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turio Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsit pas mus už apdraudą nuo ugnies, taip pat ir už automobilio draudimą.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

Pigiai ir greitai išvežame šiukšles, išvalome namus, garažus, kraustome baldus, darome smulkius remontus. Kreiptis: Rytis, tel. 312-233-6834.

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar pardudant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuterijū FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartmentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

FOR RENT

Išnuomojamas 4 kamb. 2 mieg. butas 7136 S. Mozart. Kreiptis į savininkę, 2 aukštas, įėjimas iš šono.

Išnuomojamas 3 kamb. apšildomas butas, apyl. 71 St. ir Washtenaw Ave., vienas arba dviem suaugusiems asmenim. Yra šaldytuvas ir virimo plyta. \$325 į mėn. + „security dep.“ Kreiptis į Aina nuo 8 v.r. Ikl 3 v. p.p., tel. 312-476-8727.

HELP WANTED

Spaustuvei reikalingas darbininkas/ė. Pradžioje apie 20 val. į sav., vėliau iki pilno laiko. Būtina turėti žalią kortelę. Skambinti Valentinui Krumpiliui, 312-778-1700.

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJUS.
H. Deckys
Tel. 585-6624

WEALTH I & I VIDMANTAS GARLAUSKAS
Padeda vyresniesiems pasirinkti tinkamus investavimus, kad būtų galima sumažinti mokesčius ir gauti aukštesnius procentus.
312-778-1305
Investments provided by Registered Representatives of Capital Securities Investment Corporation, Member NASD/SIPC.

U.S. Savings Bonds Make Great Gifts.
A public service of this newspaper

Šv. Kalėdų ir Naujųjų 1995 metų proga

nuoširdžiausiai sveikiname atsikėlusią laisvam, nepriklausomam ir demokratiniam gyvenimui Lietuvos Respubliką. Linkime jos žmonėms darnios kloties, siekiant santarvės ir visokeriopos dvasinės ir medžiaginės gerovės.

Sveikiname visus Amerikos lietuvius, remiančius Amerikos Lietuvių Tarybą, tęsiant Amerikoje reikalingą politinę ir pagalbos Lietuvai veiklą. Visi vieningai dirbkime kartu su Tauta Lietuvos gerovei!

Amerikos Lietuvių Taryba

TAUTOS FONDAS REMIA NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS ATSISTATYMĄ IR DEMOKRATIZACIJĄ

Tą taip reikšmingą paramą Tautos Fondas pajėgia suteikti tik Jūsų, mieli tautiečiai, į Tautos Fondą plaukiančių aukų dėka.

Mes dėkojame jums už Jūsų dosnumą ir tikime, kad Tautos Fondas, Jūsų remiamas, ir ateityje bus pajėgus tokią pagalbą teikti.

Mes nuosirdžiai linkime savo nariams ir visiems lietuviams linksmy šv. KALĖDŲ ir laimingų 1995-JŲ NAUJŲJŲ METŲ.

TAUTOS FONDO TARYBA IR VALDYBA

LIETUVA ŠIANDIENINIAME PASAULY

Pastarieji įvykiai buvusioje Jugoslavijoje, kur serbų kariuomenės, globojama ir apginkluota jų istorinių sąjungininkų rusų, jau beveik visiškai laimėjo Bosnijos karą, labai gerai demonstruoja faktą, jog negalime per daug pasitikėti NATO bei Amerikos Jungtinių Valstijų pagalba šiais ar panašiais atvejais. Amerikiečiai išsikis į bet kokią akciją tikrai tuomet, jeigu jų gyvybiniai interesai būtų paliejami, bet ne jokių kitų atvejų. Baltijos kraštuose tokių interesų visiškai nėra. Tai irgi yra Amerikos prezidento bei vyriausybės, kongreso ir daugumos gyventojų tvirtas nusistatymas, neseniai sustiprintas respublikonų rinkiminių pergalės. Susilaikyti pagalbos iš kitų NATO narystės valstybių arba Jungtinių Tautų — yra visiškai beprasmiška mintis.

Tai turint galvoje, man atrodo, jog dabartinė Brazausko vyriausybės užsienio politika, iš esmės siekianti „modus vivendi“ tipo santykių su Rusija, neišsiskyrus Karaliaučiaus srities tranzito susisiekimo reikalavimus, gana realistiškai vertina padėtį. Nors ir čia kai kada ne viskas „žiba kaip auksas“, vis tik visa tai, mano nuomone, gali atnešti naudos Lietuvos valstybei ir lietuvių tautai. Tik-tai tokiu būdu bus galima apsaugoti nuo galimų rusų imperializmo bei agresijos išsišio-

kimų. Reikia prisitaikyti. Čia taip pat labai svarbu per daug neskriausti rusų mažumos žmonių ir suteikti jiems, kiek galima, visas pilietybės teises. Bet tai, rodos, didesnė problema Estijoje ir Latvijoje, negu Lietuvoje.

Labai svarbu į padėti žiūrėti realistiškai, be emocijų. Nuo Petro Didžiojo laikų rytinis Baltijos jūros pakraštys laikomas Rusijos valstybės įtakos interesų sfera. Kai kurių geografijos, istorijos ir geopolitikos faktų negalima keisti. Būtų gerai, jeigu Lietuva galėtų persikelti į kitą pasaulio dalį toliau nuo Rusijos, bet tatau, deja, neįmanoma. Milžiniškoji Rusija visuomet pasiliks mažutės Lietuvos kaimynystėje.

Reikia gerai suprasti šiandieninį pasaulį, kuris visiškai kitoniškas, palyginus su 1920-1940 metais. Kai kuriais atvejais, pasaulis labiau pavojingas ir bjauresnis. Labai svarbu gerai ir realistiškai susivokti šiame naujame pasauly.

Susidariau įspūdį kad prez. Brazauskas tam geriau pasirėmęs negu kai kurie kiti Lietuvos politikai.

Žiūrint iš rytinių Baltijos krantų, Amerika labai toli, bet Rusija čia pat. Konfrontacijos metodais nieko nelaimėsime — niekas Lietuvai nepadės, kaip ir 1930-1940 metais nepadėjo.

Dr. Nicholas V. Gemell

LAIŠKAI

ŠVENČIŲ SVEIKINIMAI

Artėjame į šių metų pabaigą. Čia pat Kalėdos ir ateinantį Naujį metą. Yra pats laikas pagalvoti apie savo giminių, artimųjų ir draugų sveikimą.

Praeitįje siuntinėdavome atvirukus, gaisdavome laiką, duodami uždirbti pastui ir atviručių leidykloms. Atėjo laikas šiuos senos sistemos sveikinimus pakeisti daug prasmingesniais ir naudingesniais, padėti mūsų spaudai ir lietuvių radijui. Sveikinkime savo artimuosius per laikraščius ar radiją, ir savo aukomis daugiau paremkime šias prasmingas mūsų lietuvių išlaikymo įstaigas.

Kitas svarbus atvejis yra, kad šių švenčių proga neatidėliojant įstotume narius į „Draugo“ vėjus fondą. Tuo pačiu turėsite dvigubą naudą. Užtikrinsime „Draugo“ dienraščio egzistavimą — jo ateitį, ir visas paaukotą sumas galėsite nurašyti nuo 1994 metų mokesčių.

Vytautas Šeštakas
Los Angeles, CA

AR TIK NE SAVI PAS SAVUS?

Nežinomos būtybės, tikriausiai žmonės, nakties metu išlaužę geležinius lango grotas apvogė Marquette Parke veikiančią „Patrijos“ parduotuvę. Pasisavinta elektronikos aparatų ir Rytų Europoje, o ypač Lietuvoje pageidaujamų reikmenų. Taip pat dingio nemažas kiekis auksinių ir sidabrinių papuošalų. Nuostabu, kad piktadarių parodė išskirtiną dėmesį Lietuvos gintarui ir Lietuvos lino audiniams. Galima įtarti, kad naktiniai „svečiai“ vadovavosi dėsniu — savi pas savus. „Patrijos“ savininko Anatolijaus Šluto pirmuoju apskaičiavimu, padaryti nuostoliai siekia keliolika tūkstančių dolerių.

Tomas Didžiulis,
Chicago, IL

Lietuvių fondo „šulai“. Iš kairės: adv. Daina Kojelytė, LF valdybos pirm. Stasys Baras, LF Tarybos pirmininkė Marija Remienė ir dr. Antanas Razma.

tikrinti buvo samdytas advokatas, kai būtų buvę galima pačiam PLB pirmininkui padaryti, tik patikrinant faktus. Atrodo, kad mūsųose jau kuris laikas yra rodoma per didelė skuba eiti į spaudą ir rašyti straipsnius bei leisti knygas, iš anksto nepatikrinus faktų.

Vytautas Bieliauskas,
Buv. PLB valdybos pirmininkas
Cincinnati, OH

SAPNAI IR TIKROVĖ

„Draugo“ lapkričio 30 d. laidoje skaitau D. Bindokienės vedamąjį „Premjeras ir nedraugiškos redaktorės“. Taigi, skaitau ta „diplomatinę“ dienraščio konfliktą su premjeru ir galvojau: ar užtenka ambasada tik paskambinti, kad „Draugo“ redakcija, lyg įsakymą gavusi, būtų vykdyti? Manysčiau, kad ne, ir daug kartų ne!

Atrodo, viskas vyko labai paprastai: kalakutas buvo pradėtas pėsti, tuomet paskambino premjeras. Kadangi, pagal pirmumo teisę, kalakutas jau buvo procesuojamas, tai ir laimėjo. Kam čia dar karščiuitis?

Štai regiu — Lietuvos ambasadoje Vašingtone šiandieną didelė šventė. Veikia ir šildymo, ir šaldymo sistema, vėl atvykęs premjeras, kuris sypsodamasis pasitinka svečius. O tie svečiai — iš viso pasaulio suvažinę lietuviškų laikraščių redaktoriai. Groja styginis kvartetas, nešiojami mažyčiai užkandėliai ir šampanas.

Suvažiavimą atidaro premjeras, kalbėdamas apie lietuviškos spaudos galybę užsienyje, kovojant už lietuvišką žodį ir tautos laisvę. Po to kiekvienam redaktoriui įteikia stamboką čekį. Nuotaika pakili, visi laimingi, kad esame vienos tautos vaikai...

Suskamba telefonas ir pažadina iš svajonių. Girdžiu Broniaus Juodelio balsą, kad Draugo fondui būtinai reikia auksų, nes dienraščio spausdinimo mašinos visiškai sukižusios...

Leopoldas Kupcikevičius
Chicago, IL

VISIEMS NEĮTIKSI

Lietuvių fondas neturėtų per daug sielotis dėl B. Nemicko priekaištų (gruodžio 6 d. laišku skyriu). Atsimenu, kai išėjo pirmoji „Lietuvių fondo“ knygos dalis, buvo daug kritikos, kad eikvojami pinigai, kuriuos LF galėjo paskirti geriems tikslams ir lietuviškai kultūrai paremti. Po kiek laiko triukšmas nurimo ir buvo net pripažinta, kad tokios knygos reikėjo, nes tai mūsų istorinis dokumentas. Nurims triukšmas ir šį kartą. Gal dar geriau, kad kas kritikuoja, bus tai knygos daugiau dėmesio.

Mūsų jau toks įsitikinimas, kad kiekvienas darbas, kadangi buvo atliktas „krūvinu prakaitu“, automatiškai turi būti teigiamai įvertintas. Gink Dieve, kas pasako priešingą žodį, tai tikras pragaras užverda (tik atsiminkime „Kovų ir kančių istoriją“). Tobulų darbų ir neklystančių žmonių šioje žemėje nėra, tai ir neturėtume jų ieškoti. Aš tik manau, kad B. Nemickas per greitai iš „senos skrynių“ išsitraukė Beriją. Tokiam žinomam ir daugelio gerbiama asmeniui tai neprieda „plunksnos prie kepurės“.

Antanas K. Juodka
South Holland, MI

APIE VILNIAUS GRĮŽIMĄ

Š.m. lapkričio 10 d. „Draugo“ nr. 219 Kazys Baronas pradėjo įdomų aprašymą „Vilnius grįžta Lietuvai“ paminėdamas, kad Rasų kapuose „yra palaidota J. Pilsudskio motina ir sūnaus širdis“. Tenka pastebėti, kad Pilsudskio širdis niekad nebuvo palaidota Rasų kapuose, bet buvo laikoma Šv. Trejybės bažnyčioje.

Vokietijai užpuolus Lenkiją, lenkų besitraukiančios kariuomenės daliniai peržengė Lietuvos-Lenkijos domarkacinę liniją, Lietuvos karių buvo nuginkluojami ir internuojami. Jie buvo apgyvendinti Birštone ir Alytuje. Lenkų karių tvar-

kymas buvo generolo Vlodo Naševičiaus žinioje. Rusams artinantis prie Vilniaus, dalis lenkų kariškių per Raudonąją kryžių gavo leidimus ir vizą išvažiuoti į Švediją, kiti vėliau į Vengriją.

Vieną dieną, generolui esant savo ūky, šeiminiškė buvo jo išpėta apie atvykiantį svečią. Svečias atvyko sutartu laiku, su savim nešdamas nedidelį lagaminą. Generolas jį priėmė savo kabinete. Jiedu gan ilgokai kalbėjosi, niekam kitam nedalyvaudant.

Svečiui išvykus, generolas paaiškino šeiminiškėi, kad tai buvęs dail. Vaclovas Kosčiūška. Jis esąs susitaręs su dviem lenkų karininkais, išvykstantiems į Švediją, pervežti su savim J. Pilsudskio širdį. Jie paprašė 5,000 litų kelioninių, kuriuos generolas perdavė per V. Kosčiūšką.

Generolas mirė Clevelande, jo žmona žuvo Budapešte, Vengrijoje, per bombardavimą. Š.m. rugsejo 23 d. Clevelande mirė generolo sūnus inž. Leonidas.

Kostas Nenortas
Dorchester, MA

SKAITANTIEMS „METŲ“ MENRAŠTĮ

Lietuvoje kas mėnesį išeina, palyginti tvirtas „Metų“ žurnalas (tęsinys „Pergalės“). 1994 m. lapkričio mėn. numerį idėtas pluoštas iš akt. Laimono Noreikos dienoraščio. Turiu viešai pareikšti, kad visa, ką jis idėjo į mano ir mano motinos lūpas yra gryna autoriaus fantazija.

Dalia Sruogaite
La Grange, IL

RŪPESTIS ŽEMAITIJOS VAIKAIS

Lietuvos agentūra „SOS vaikai“, yra Žemaitijos krašto, Telšių grupės. Kreipiamės į užsienyje gyvenančius lietuvių-žemaičius, bendrijas, organizacijas, prašydami pagalbos Žemaitijos krašto vaikams. Žinoma, kad Jums mana iš daugaus nekrenta, bet prašome nors maža dalele padėti Žemaitijos vaikams. Kaip Jums, be abejo, žinoma, šioje Lietuvos dalyje padėtis yra sunki: Telšiuose gamyklos ir fabrikas „Mastis“ subankrutavęs, darbininkai atleisti. Šeimoms sunku išlaikyti vaikus. Daug

DRAUGAS, antradienis, 1994 m. gruodžio mėn. 13 d. 5

vaikų nebelanko mokyklos, slankioja be darbo, vagiliauja, prašo išmaldos, neturi kuo apsirengti. Todėl sukūrėme „SOS vaikai“, Žemaitijos krašto, Telšių grupės organizaciją, padėti vaikams. Jos adresas yra: Telšiai, Kalno 20. Mūsų noras, kad palaikytume su užsienio lietuvių tiesioginius ryšius ne per Vilnių. Žemaičiai nori patys sau vadovauti ir tvarkytis pagal savo galimybes. Mūsų organizacijai priklauso visos miesto ir kaimo vidurinės mokyklos, kaimo ir miesto pradžios mokyklos, Telšių atsilikusių mokykla, kurioje mokosi 150 mokinių. Čia ypač reikalinga materialinė pagalba. Mes esame nepajėgūs rūpintis vaikais — trūksta lėšų knygoms, apavui, maistui, aprangai. Todėl ir kreipiamės į savo tautiečius užsienyje, kad pagelbėtumėte Žemaitijos vaikams. Jeigu siųsite

mums siuntą, prašome pranešti prieš tai mūsų organizacijai, nes yra pasitaikę, kad mūsų siuntas pasisavina kiti.

„SOS vaikai“ Žemaitijos krašto, Telšių grupės vardu:
A. Andriulienė (pirm.),
E. Mečionis ir
G. Šamatauskienė

• 1923 m. lapkričio 8 d. Hitleris buvo areštuotas ir uždarytas į kalėjimą po nepavykusio mėginimo paimti Vokietijos valdžią į savo rankas. Įvykis istorijoje žinomas kaip „Miuncheno alinės pučas“.

• 1907 m. lapkričio 16 d. Oklahomo tapo 46-tąja JAV valstija.

• 1933 m. lapkričio 16 d. Sovietų Sąjunga ir JAV užmezgė diplomatinis santykius.

PADĖKA A.Š.A.

STASĖ RATNIKIENĖ

Mūsų mylima Žmona, Motina, Močiutė mirė 1994 m. rugsejo 14 d. St. Mary's ligoninėje ir buvo palaidota rugsejo 17 d. Holy Sepulchre kapinėse Southfield, Michigan.

Mes norime padėkoti visiems, kurie suteikė jai paskutini patarnavimą ir palydėjo į Amžino Poilsio vietą.

Nuoširdžiai dėkojame Dievo Apvaizdos klebonui kun. Viktorui Kriščiūnui, kuris atnašavo gedulingas šv. Mišias už velionę, už jautrų pamokslą, palydėjimą į kapines ir maldas koplyčioje.

Dėkojame Vidui Neverauskui už vargonavimą ir Ritai Giedraitienėi už giedojimą šv. Mišių metu.

Nuoširdžiai dėkojame Šv. Teresės bažnyčios klebonui, kunigams, chorui ir visiems parapijiečiams už gedulingas Mišias, pamokslus ir atsisveikinimo žodžius Sunny Hills, Floridoje.

Ypač dėkojame visiems mūsų draugams bei pažįstamiems Detroit, Floridoje, Čikagoje ir Kanadoje, kurie užprašė šv. Mišias už jos sielą. Dėkojame visiems, kurie skyrė auksas Lietuvos fondui, Draugo fondui, Skautybės fondui, Lietuvių Dukterų draugijai ir pareiškė mums vienaip ar kitaip toje liūdesio valandoje užuojautą. Dėkojame už geles ir gautas korteles.

Dėkojame Alfonsui Velavičiui už atsisveikinimo žodžius koplyčioje.

Dėkojame visiems laidotuvių dalyvavusiems, kuriems atskirai neturime galimybes padėkoti.

Dėkojame karsto nešėjams ir laidotuvių direktorei p. Yolandai Zaprackienei už malonų ir nuoširdų patarnavimą. Visiems nuoširdus dėkui.

Ratnikų šeima

KĄ DARYTI, JEI...?

„Ką daryti, jei mano artimieji mirė? Toli nuo namų? Ką daryti, jei aš mirčiau kažkur?... Ką mano šeima darytų...? Ką daryti, jei...“

Nestebėtina, kad žmonės rūpinasi ką daryti, jei...? Mes visi esame jūdi visuomenė: darbo reikalais keliaujame po visą kraštą, daugelis pensininkų gyvena pensininkų apylinkėse, toli nuo savo vaikų. Tačiau nenusiminkite — Mes galime jums padėti! Nelaimės atveju mes galime būti jūsų patarėjai ir pagalbininkai, nežiūrint nuotolių.

Kaip? Mes priklausome „The Inman Group“ Amerikoje didžiausiai grupei specialistų, kurie gali mirusįjį atvežti ar nuvežti į bet kokią krašto vietovę. Jūs paskambinate mums, mes paskambiname jiems — ir viskas sutvarkyta!

Patarimas: Pakalbėkime apie jūsų šeimos reikalus ir nuspręskime, kaip jūs norėtumėte tvarkytis nelaimės atveju. Kelios minutės sutapys jums ne vieną skausmą ir rūpesčio valandą.

CHICAGO

PALOS HILLS

PETKUS & SON

MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Mūsų šeima patarnauja jūsų šeimai nuo 1929 metų
ANTHONY B., DONALD A., & DONALD M. PETKUS
312-476-2345

CICERO

LEMONT

Šv. Kryžiaus ligoninė neseniai pradėjo dar vienos klinikos statybą 6084 Archer Ave. vietovėje. Klinika bus atidaryta ateinančių metų vasarą. Žemės prakasimo iškilnėse dalyvavo ligoninės ir Čikagos miesto atstovai. Iš kairės: ses. Jean Girzitis, ses. Margaret Petcavage, dr. Richard Adamski, Šv. Kryžiaus administratorius Mark Clement, miesto atstovas James Laski, dr. Hari Kashan, ses. Marilyn, Wes Welton, ses. Margaret Zalot ir Judy Rancone.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Aldona Zailskaitė, „Draugo“ pirmojo puslapio redaktorė, gruodžio 18 d., sekmadienį, 12:15 val. p.p., kalbės Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Jos tema: „Kalėdos – suaugusių krikščionių džiaugsmo šventė“. A. Zailskaitės straipsniai Mišių skaitinių temomis kas savaitę spausdinami „Drauge“ (Rimties valandėlės skiltyse), ji rašo Sv. Rašto temomis ir kitoje mūsų spaudoje. Adventas yra susimastymo bei susikauptimo laikotarpis. Tai žvilgsnis į save, į savo šeimą, į artimuosius. Pasaulio lietuvių centro renginių komitetas maloniai visus kviečia atvykti ir dalyvauti tokiam bendrame susikaupime, klausantis A. Zailskaitės žodžių.

Dar yra vietų į Kūčias, kurias rengia Pasaulio lietuvių centras Lemonte gruodžio 17 d., šeštadienį, 5 val. p.p. Atsilankiusių lauks tradiciniai Kūčių valgiai, pritaikyta vakarių programa, kalėdiškos giesmės. Visi pasijusime vienos didelės šeimos nariai ir pasiruošime šv. Kalėdų šventėms. Kvietia PLC renginių komitetas, o vietas rezervuoti galima tel. 708-257-6846.

Dalia ir Vincas Olsauskai susipažįsta su Montessori mokymo metodais „Žiburių“ mokyklėlėje, Lemonte.

Nuotr. Irenos Senkevičienės

x Kadangi paskutinis gruodžio sekmadienis yra šv. Kalėdų diena, **Baltia Express** primins siuntinius Lemonto Lietuvių centre **gruodžio 18 d. nuo 9 v.r.** Tai paskutinė proga pasiūst savo artimiesiems vertingą amerikietiško maisto produktų siuntinį, kuris bus pristatytas dar prieš Kalėdas. Daugiau sužinoti paskambinę nemokamu tel. **1-800-SPARNAI** arba **1-800-772-7624**.

(sk)

x „KALBA VILNIUS“. KLAUSYKIT GRUNDIG RADIAIS. Net 21 banga. Fonografai. Rekorderiai. Visų vokiškų aparatų garantuotas taisymas. **Gradinskas, J. G. Television, 2512 W. 47 St., Chicago, IL, 60632.** Pirmiausia – paskambinkit **312-376-1998**.

(sk)

x Ieškoma Genovaitė Žuromskytė, Kazimiero ir Felicijos Žuromskių duktė, gim. 1925 m. Lietuvoje; 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Žinantieji apie jos likimą, prašome pranešti, Sabina Ancerys, 100 Woodlawn Ave., Porter, IN 46304. Tel. 219-926-6203.

(sk.)

Amerikos Lietuvių Taryba savo narių kongreso metu ir suvažiavime nutarė suaktyvinti savo veiklą ryšium su Karaliaučiaus krašto neišspręstais klausimais Amerikos vyriausybės ir Kongreso sferose, nes Potsdamo konferencijoje 1945 m. buvo pavesta tuometinei Sovietų Sąjungai tą sritį administruoti tik laikinai iki Europos Taikos konferencijos, kurios niekada dar nebuvo.

Marquette Parko Lietuvių namų savininkų draugijos narių susirinkimas bus gruodžio 16 d., penktadienį, 6:30 val. vak., Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje, 6820 S. Washenaw. Susirinkime dalyvaus valdžios pareigūnai, todėl kviečiame visus gausiai susirinkti, nes turėsime griežtai pasisakyti prieš to vienuolikmečio vaikėzo, nužudžiusio seną lietuvę moterį Anna Gilvis, išteisinimą. Kviečiami draugijos nariai ir visi lietuviai – iš arti bei toli – atvykti. Tai yra ne vien Marquette Parko, bet visų Čikagos ir jos apylinkių gyventojų reikalas. Norėdami efektingiau reaguoti į šį įvyki, turime sausakimšai pripildyti visą salę.

Padėkime studentams iš Lietuvos suprasti užsienio lietuvių galvoseną, užprenumeruokime jiems „Draugą“. Daugiau kaip 300 studentų iš Lietuvos šiuo metu studijuoja Amerikoje, daugumas toli nuo lietuviškų telkinių. Lietuvių Katalikų labdarų sąjunga skelbia vą užprenumeruoti šiems būsimiems Lietuvos vadams „Draugo“ dienraštį. Prašome siųsti aukas šiam tikslui: Lithuanian Catholic Charities, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Dr. Jono ir Charmaine Rutkauskų dukrelė Gabrielė Ona š.m. lapkričio 20 d. buvo pakrikštyta Holy Name katedroje Čikagoje. Krikšto tėvai buvo Kristy ir Greg Moris iš Washington, D.C. Anūkele džiaugiasi ir seneliai.

Jaunimo centro valdyba, dėkodama „Draugui“ už paramą, ruošiant Lietuvos Radijo ir televizijos vaikų choro koncertą, atsiuntė 100 dol. Dabar jau „Draugas“, savo ruožtu reiškia nuosirdžią padėką Jaunimo centrui: tik tie, kurie patys nedaug turi, supranta kitų problemas ir stengiasi padėti.

Galintys padėti į sunkvežimį krauti „Saulutės“, Lietuvos vaikų globos būrelį, siuntinius, labai prašomi atvykti į Pasaulio lietuvių centrą Lemonte šeštadienį, gruodžio 17 d., 10 val. rytė, prie „Saulutės“ sandėlio, tai pilkos durys pastato šiaurinėje pusėje, prie žemutinės masinių aikštės. Kviečiami ne tik „Saulutės“ nariai, bet ypač studentai, galintys paaukoti valandėlę Lietuvos vargstančių vaikų labui. Paskutiniu metu „Saulutė“ išsiuntė siuntinius į Jėzų, Panevėžį, Garliavą, Daugus, Plungę, Simną, o dabar apie 200 siuntinių išsiųs į Uteną ir Šilutę.

A.a. Sofijos Purienės atminimui Janė Grybauskienė Lithuanian Mercy Lift organizacijai paaukojo 15 dol., o Brana Radojkovich a.a. Marie ir John Slegaitis atminimui LML aukojo 25 dol. Lithuanian Mercy Lift aukotojoms yra nuosirdžiai dėkinga.

Suvalkiečių draugijos Čikagoje metinis narių susirinkimas bus gruodžio 16 d., penktadienį, 1 val. popiet, Z. Kojak salėje, 4500 S. Talman, Chicago. Visi dalyvaukime, nes, aptarę ateinančių metų veiklą, maloniai pasivašinsime.

(sk)

Vanda Prunskienė, jau trečietai metams remia 10 našlaičių Lietuvoje. Atsiuntė **\$1,500** savo remiamų našlaičių metinį 1995 m. mokestį. Našlaičių vardu „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas gerai ir dosniai poniai Vandai dėkoja: **2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629**.

(sk)

x Petras ir Meilutė Ruliai, Beverly Shores IN, šelpia našlaitę Lietuvoje. Našlaitės vardu dėkojame jiems už **\$150** metinį Lietuvos našlaičių paramos mokestį. „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas, **2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629**.

(sk)

x NIDA delikatesų parduotuvė, **2617 W. 71 St., Chicago, tel. 312-476-7675** siūlo jūnų Kūčių ir šv. Kalėdų stalui: kimštą lydeką, įvairių silių bei įvairios žuvies, šliūzių, aguonų pieno ir kisielių, 5 rūšių mėsos vyniotinių, trauzų, kiaušienos kimštos grybukais, viščiukų su slyva ir daug kt. patiekalų. Iš saldumynų siūlome: eglutes, grybukus, napoleonus, vaisinius ir riešutinius tortus, vaisinius ir varškės pyragus, šakotį, spanguolių vyniotinius, įvairius sausainius ir kt. gardymynus. Darbo val.: 8 v.p.p. – 5 v.p.p., Kūčių dieną, šešt. 8 v.r. – 4 v.p.p. **Linksmų šv. Kalėdų linki NIDOS** savininkai.

(sk)

ŠVENČIŲ MAIRONIO MOKYKLOJE BELAUKIANT

„Aš esu dėkingas už kompiuterius, už Super Nintendo, už mokslą, draugus, šeimą. Taip pat esu dėkingas už Dievą, už krepšinį, futbolą ir tenisą. Esu dėkingas už visą pasaulį ir už viską, kas jame yra“. Kęstutis Daugirdas 5 sk. mokinys.

MAŽAS LIETUVOS KAMPĖLIS

„Seklyčia“ ir vėl kaip visados pilna malonių žmonių, skleidžia savo šilumą. O dabar ten vyksta „Dainų popietė“.

Ji, žinoma, prasidėjo dainomis, kurias dainavo visi kartu su maestro F. Strolia. Energingi grodamas, dainuodamas ir pagirdamas dainininkus, jis pravedė dainavimą.

O dainų įvairovė, tema ir melodija! Nebūtų tai lietuviškos dainos, kad bedainuodamas neliūdotum ir nesijuoktum.

Po to Strolia pristatė iš Lietuvos svečią – Gediminą Radvilą, kuris renka tautosaką ir apie tai truputį papasakojo. Jis pranešė, jog ruošiamasi išleisti šešis toms lietuvių liaudies dainų. Padainavęs vieną, susilaukė šaunių aplošimant.

Vėliau E. Sirutienės pristatytas kalbėjo Jonas Vareika, kuris išreiškė susižavėjimą „Seklyčios“ atmosfera šiais žodžiais: „Ačiū, tikrai sudrebino žemę“. Jis kalbėjo apie Lietuvos dainas, taip pat ir apie „Seimo dainas“, jų gražų skambėjimą, bet „klausos neturėjimą“.

Jo kalba buvo žaismingai parinktais žodžiais, bet turėjo rimtą reikšmę. Palietė Lietuvoje alkoholio ir politikos problemą. Klausytojai jo kalbą labai teigiamai įvertino, dėkodami plojimais.

Ir vėl įsijungė F. Strolia su savo akordeonu ir malonia daina. Visi tuoj nuosirdžiai pritarė.

Po to valgėme pietus. V. Garlauskas siūlė savo firmos paslaugas. Na, o pačiam gale buvo laimėjimai, kurių laukė visi.

„Seklyčia“ skleidžia savo šilumą kiekvienam, kuris jos nepamiršta. Tai mažas Lietuvos kampelis ir čia tu visuomet esi laukiamas.

Laura Daugulytė

Draugo fondo mecenatas Vladas Velža iš Santa Monica, CA praneša, kad dėl ligos, kuri jį smarkiai palietė šiuo metu, nebegali išpildyti DF rudens vajui duoto pažado – 30,000 dolerių „Matching Fund“, nors tiek buvo surinkta fondė.

Jis atsiuntė 1,000 dolerių prie ankščiau duoto nario įnašo. Už gerus norus ir tūkstąntinę Draugo fondas jam nuosirdžiai dėkoja ir linki atstatyti sveikatą į ankščiau turėtą būklę.

(sk)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – Tel. (312) 847-7747**.

(sk)

x MAISTO SIUNTINIAI ŠVENTĖMS per Transpak. Visi produktai užsienietiški. Nuo **\$29** iki **\$98**. Du patys populiariausi tai **\$39** šventinis siuntinys ir **\$55** sv. įvairaus maisto už **\$98**. Taip pat siunčiami kas savaitę. Skubios siuntiniai – **AIR CARGO. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772**.

(sk)

x Petras ir Ariana Kumpiai, Miami FL remia našlaitį Lietuvoje. Našlaitį vardu dėkojame už **\$150**, metinį našlaičių Lietuvoje globos mokestį. „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas, **2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629**.

(sk)

Maironio mokykla spalio 29 d. šventė Vėlines, o lapkričio 19 d. susirinko Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnytelėje Padėkos dienos proga. Mūsų jaunieji yra už daug ką dėkingi. Jie ir patys tai žino, nes gyvena Amerikoje, tėvelių ir senelių lėpinami. Dėl to daugelis mokinių nepagailejo atnešti dovanų, skirtų našlaičiams Lietuvoje. Dovanos buvo atneštos prie altoriaus ir bus išsiųstos į Lietuvą Kalėdų šventėms.

Lapkričio 5 d. žemesnėms klasioms prasidėjo pasakų skaitymas ir pradėjo veikti kilnojamas knygynele. Lapkričio 12 d., 8 val. ryte, prieš pamokas, įvyko pirmasis istorijos būrelio susirinkimas. To būrelio vedėja yra mokytoja Gražina Sturonienė, o būreliui priklauso vyresnių klasių (VII, VIII, IX ir X) mokiniai. Būrelis renkasi kartą į mėnesį. Jam priklausti nėra būtinai – mokiniai priklauso savanoriškai, tačiau gruodžio 3 d. jau susirinko apie 30 jaunuolių. Būrelis pasivadins „Aisčių“ istorijos būreliu. Jame bus kalbama apie dabartinę Lietuvą, jos papročius, jos istoriją.

Mokyklos Kalėdų eglutė bus šeštadienį, gruodžio 17 d., 12 val. Vaidinimą „Ragana Riestanose“ ruošia Rasa Poskočienė. Kviečiami visi tėveliai, globėjai ir seneliai dalyvauti šioje mokyklos šventėje.

Vasario 11 d. (1995 metais) bus metinis mokyklos pokylis – „Širdelių vakaras“. Kviečiame pasizymėti šią datą ir iš anksto dalyvauti.

Mokyklos tėvų komitetas yra gavęs prašymų sušaukti tėvų pasitarimą, bet dėl laiko stokos prieš Kalėdas susirinkimas nebus šaukiamas. Kviečiame tėvus, kurie tik nori susitikti su tėvų komitetu, dalyvauti jo posėdyje gruodžio 10 d., 9:30 val. r. mokyklos patalpose. Bus progai laisvai pasikalbėti, pasakyti savo rūpesčius, duoti pasiūlymus. Lauksime dalyvavimo. Mokyklos telefonas yra visuomet atsakomas, nes naudojamas „atsakymo aparatas“. Skambinti: **708-257-0888**. Direktoriaus Eglės Novak telefonas yra **708-257-5918**.

S.R.

IŠ ARTI IR TOLI

PAGERBTAS DR. JONAS BALYS

1992 m. Lietuvoje įsteigta Valstybinė Jono Basanavičiaus premija, kurią skiria Lietuvos ministras pirmininkas Tautos namų tarybos ir Etninės kultūros globos tarybos teikimu. Šiais metais Valstybinė Jono Basanavičiaus premija paskirta Amerikoje gyvenančiam mokslininkui, tautosakos tyrinėtojiui, išleidusiam 36 knygas lietuvių tautosakos, pasaulėjautos-pasaulėžiūros temomis, o taip pat parašiusiam daugybę straipsnių periodiniuose leidiniuose, „Lietuvių enciklopedijoje“. Jis rinko ir teberenka lietuvių tautosaką, ją kataloguoja. Gimęs 1909 m. liepos 2 d. Kupiškio valsčiuje. Studijavęs istoriją, etnografiją, folklorą Kaune Vytauto Didžiojo, Graco ir Vienos universitetuose. („Lietuvos aidas“, lapkr. 23).

Dr. Jonas Balys

Gerieji deklamuotojai, laimėję premijas deklamavimo konkurse, vykusiame lapkričio 19 d. Čikagos lit. mokykloje. Jie dalyvavo pirmoje grupėje. Iš kairės sėdi: Natalija Skvirbytė, Viktorija Biskytė, Danius Fabianovich; II eil.: Linas Aleksiusas, Jonas Vaitikonis ir Lilija Rudytė.

Nuotr. Danos Mikužienės

LIETUVIŠKOS KŪČIOS

Pompano Beach, Floridoje, lietuvių pernai įsteigta draugija našlaičius Lietuvoje šelpti Kalėdų švenčių proga sušelpė 158 vaikus, gyvenančius Lietuvos kaimuose.

Lėšas šalpai telkdama, draugija gruodžio 24 d., 3 val. p.p. ruošia tradicinę Kūčių vakarienę Deerfield Beach Community Center. Visi nuosirdžiai kviečiami dalyvauti. Apie dalyvavimą prašoma iš anksto pranešti Elenai Jonušienei, tel. 305-748-8135, arba Genovaitėi Petrauskienėi, tel. 305-781-4831.

SVEČIAI IŠ LIETUVOS GIMNAZIJOJ

Gruodžio 19-22 d. Heseno aplankys Lietuvos švietimo ir mokslo ministras Vladislovas Domarkas. Jis atvyksta savo kolegos Hartmut Holzapfel kvietimu. Abu ministrai šia proga žada pasirašyti bendrą pareiškimą dėl bendradarbiavimo kultūros, švietimo ir mokslo srityse. Ministras Domarkas taip pat aplankys Vasario 16-osios gimnaziją.

Lapkričio 11 d. gimnazijoje lankėsi Heseno Statistikos departamento vadovas Hohmann su svečiais iš Lietuvos, Statistikos departamento skyrių vadovais prof. dr. Eduardu Jančausku, Laima Brakauskiene, Alma Rutkauskiene, Zita Serafiniene ir Edmundu Žvirbliu. Pagal Heseno ir Lietuvos susitarimą, abu statistikos departamentai artimai bendradarbiauja ir todėl jų vadovai vieni kitus lanko,

kad susipažintų su darbo metodais. Ši kooperacija Lietuvos statistikos departamentui padės pasiekti Vakarų Europos lygį. Ateityje vokiečiai žada kviešti lietuvius ilgesniam laikui stažuotis.

A.Š.

TORONTO, CANADA

Janina Grabošienė dukters Irenos namuose šventė savo 90 metų gimtadienį. Gausiai susirinkusiems svečiams duktė Irena papasakojo savo mamos gyvenimo bruožus. Pažymėtina, kad celebrantė, švęsda tokia ilgaamžė sukaktį, dar puikiai laikosi. Skaito „Draugą“ ir kitus lietuviškus laikraščius, seka dabartinį gyvenimą Lietuvoje ir čia.

Vytautas Balčiūnas, ilgameitis „Tėviškos žiburių“ techninis redaktorius ir spaustuvės vedėjas, bevažiudamas į darbą, prie pat „Tėviškos žiburių“ spaustuvės staiga buvo ištiktas širdies priepuolio, kuris nutraukė jo gyvenimo siūlą. Velionis buvo ne tik vienas svarbiųjų „Tėviškos žiburių“ darbuotojų, bet ir veiklus Kankinių parapijos narys.

Lietuvos Televizijos ir radijo jaunimo choras sėkmingai atliko koncertą Lietuvių namuose. Buvo susirinkę daugiau kaip 300 klausytojų. Gaila, kad koncertu nesidomėjo mūsų jaunieji. Nors Maironio mokyklos mokiniams buvo išdalinta apie 80 nemokamų bilietų į koncertą, salėje pasirodė vos pora mokinių.

Dienraštis „Draugas“ – prasmingiausia Kalėdų dovana!

Dienraštis Jūsų artimuosius čia, Lietuvoje, arba bet kuriame kitame pasaulio krašte lankys kelis šimtus kartų per metus ir primins Jūsų dosnumą, kai kitos kalėdinės dovanos bus seniai užmirštos ar suvartotos.

Užprenumeruokite savo brangiesiems „Draugą“, pasinaudodami čia pridėdama atkarpa; tik užpildykite ir pasiųskite, o „Draugo“ administracija pasirūpins Jūsų dovanos pristatymu.

Mano pavardė ir vardas
Adresas
Prašau „Draugą“ siuntinėti, kaip Kalėdų dovaną:
Vardas ir pavardė
Adresas
Metams
Pusei metų

Čekių rašyti: „Draugas“, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Auka „Draugo“ paramos fondui— yra lietuviybės laidas ateities kartoms.

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinių mokesčių.